

Geen daden, maar woorden

De informatieoorlog van de Mujahedin-e Khalq

Anneloe Brakel, 6170668
a.brakel@students.uu.nl
Bachelorscriptie 15 EC
Prof. Dr. Rolf Strootman
6 april 2021
11959 woorden

“The supreme art of war is to subdue the enemy without fighting.”

- Sun Tzu¹

¹ Christopher Whyte, A. Trevor Thrall en Brian M. Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict* (Oxon 2020) 166.

Inhoudsopgave

Abstract		3
Inleiding		4-7
Hoofdstuk 1	<i>De doelen van de Mujahedin-e Khalq</i>	8-19
Hoofdstuk 2	<i>De onthullingen in 2002</i>	20-30
Hoofdstuk 3	<i>De propaganda en de sociale media</i>	31-41
Conclusie		42-44
Afbeeldingen		45-50
Appendices		51-57
A	<i>Het embleem van de MEK</i>	51
B	<i>Tijdslijn van nucleaire onderhandelingen</i>	52-53
C	<i>Uitgave van Iran Liberation</i>	54-55
D	<i>Overzicht van krantenadvertenties</i>	56-57
Literatuurlijst		58-65

Abstract

De Iraanse oppositiepartij *Mujahedin-e Khalq* (MEK) was van 1997 tot en met 2012 geclassificeerd als terroristische groepering door de Verenigde Staten vanwege de terroristische campagne tegen het Iraanse regime. De MEK deed in 2001 openlijk afstand van geweld, maar vervolgde haar strijd tegen het regime op een andere manier, namelijk middels een indirecte informatieoorlog. Bij deze indirecte informatieoorlog verspreidt de groepering moedwillig informatie om de keuzes en besluitvorming van een andere actor, namelijk de Verenigde Staten, te beïnvloeden, zodat de rivaal Iran indirect geschaad wordt. Naar verwachting zullen niet-statelijke actoren als de MEK vaker informatieoorlogen voeren nu de toenemende technologische voorzieningen informatieverbreiding vergemakkelijken. Deze scriptie wil bijdragen aan de kennis over de informatieoorlogsvoering van niet-statelijke actoren. De hoofdvraag luidt daarom: hoe beïnvloedde de MEK in haar informatieoorlog tegen Iran het Amerikaanse beleid jegens Iran beïnvloedde tussen 2002 en 2019. Hierbij wordt onderzoek gedaan naar de transitie van de MEK van een fysieke strijd naar een informatieoorlog; naar de manier waarop de MEK de informatieoorlog voert, door te kijken naar de specifieke casus van nucleaire onthullingen in 2002; en naar de manier waarop de MEK propaganda verspreidt via kranten, het internet en sociale media. Uit deze scriptie blijkt dat de MEK het Amerikaanse beleid jegens Iran beïnvloedde door propaganda en schadelijke informatie over Iran te verspreiden, vooral via kranten en sociale media, waarbij de groepering populaire onderwerpen op sociale media kaapte om haar eigen boodschap aan een groot publiek te verspreiden. Daarnaast gebruikte de groepering tenminste één fictief persoon om de informatie te verspreiden. De MEK kon het Amerikaanse beleid jegens Iran beïnvloeden, omdat de boodschap die de groepering verspreide voordelen had voor de Amerikaanse overheid. Kortom, de VS was ontvankelijk voor de schadelijke informatie van de MEK over Iran en gebruikte de informatie voor beleidsbepalende doeleinden, omdat de VS deze beleidsverandering wenste.

Afbeelding voorblad

Leden van de Iraanse oppositiepartijen *Mujahedin-e Khalq* (MEK) en de *National Council of Resistance in Iran* (NCRI) protesteren voor het Capitool in Washington D.C. op 19 april 2003, tegen de aanvallen van het Iraanse regime op de kampen van de MEK in Irak. De witte vlag links bevat het embleem van de *Mujahedin-e Khalq* en de groen-wit-rood-gestreepte vlaggen bevatten het logo van de NCRI. De vrouw op de poster rechts is Maryam Rajavi, de leider van de MEK.

Bron: Ilan Berman, 'How America's Iran Outreach is Missing in Action' *Washington Times* (5 september 2019) <https://www.washingtontimes.com/news/2019/sep/5/how-americas-iran-outreach-missing-action/> (geraadpleegd op 27 maart 2021).

Op 19 april 2003 marcheerden leden van de Iraanse oppositiepartij Mujahedin-e Khalq (MEK)² langs het Capitool in Washington D.C. De demonstranten vroegen hulp van de Amerikaanse regering om de Iraanse aanvallen op de MEK-kampen in Irak te stoppen.³ Het protest verliep vreedzaam, zoals de foto op het voorblad van deze scriptie afbeeldt. De deelnemers droegen posters met de afbeelding van hun leider, Maryam Rajavi. Niets aan deze foto wekt de suggestie dat de MEK een terroristische groepering is, en Rajavi, die vaak lachend wordt afgebeeld – zie afbeelding 3 en 4 – lijkt allerminst de leider van een terroristische sekte. Maar niet alles is wat het lijkt.

De MEK was ten tijde van de mars wel degelijk een terroristische organisatie. De groepering streefde naar de omverwerping van het Iraanse regime, en wilde dit middels een gewelddadige strijd bereiken. Deze terreur leverde de MEK van 1997 tot 2012 de classificatie van een *Foreign Terrorist Organization* (FTO) op door de *Secretary of State* van de Verenigde Staten (VS).⁴ In 2001 deed de MEK echter afstand van het gebruik van geweld; de strijdbijl lijkt te zijn begraven sindsdien. Ook dit is niet wat het lijkt.

De MEK zet haar strijd tot de dag van vandaag namelijk heimelijk voort vanuit haar kamp in Albanië, waar vrijheid schaars is, maar de liefde voor de Rajavi-leiders in overvloed aanwezig – al dan niet vrijwillig.⁵ Zo onthulde de politieke tak van de groepering – de *National Council of Resistance in Iran* (NCRI) – in 2002 geheime Iraanse kerninstallaties, wat er uiteindelijk toe leidde dat Iran economische sancties opgelegd kreeg door de Verenigde Naties (VN). De MEK schaadde Iran indirect; niet met AK-47's en handgranaten, maar met informatie.

² Andere namen voor de MEK zijn: *Mojahedin-e Khalq*, *People's Mujahedin Organization of Iran* (PMOI) of de *Mujahedin Khalq Organization* (MKO).

³ Ilan Berman, 'How America's Iran Outreach is Missing in Action', *Washington Times* (5 september 2019) <https://www.washingtontimes.com/news/2019/sep/5/how-americas-iran-outreach-missing-action/> (geraadpleegd op 27 maart 2021).

⁴ Ik refereer naar de MEK met 'ze' en 'haar', omdat de woorden 'organisatie' of 'groepering' vrouwelijke woorden zijn, en ik altijd refereer naar de MEK als een groepering of organisatie. Daarnaast refereer ik in deze scriptie met 'de VS' naar de uitvoerende macht van de Amerikaanse overheid.

⁵ Elizabeth Rubin, 'An Iranian Cult and Its American Friends', *New York Times* (13 augustus 2011) <https://www.nytimes.com/2011/08/14/opinion/sunday/an-iranian-cult-and-its-american-friends.html> (geraadpleegd op 10 december 2020).

De MEK voert een informatieoorlog tegen Iran.⁶ De definitie hiervan is: de moedwillige manipulatie of inzet van informatie door een partij, om de keuzes en daden van de tegenstander te beïnvloeden, met het oog op militaire of strategische winst⁷. Opvallend genoeg betreft de MEK juist een derde partij bij deze oorlog, namelijk de VS. Om haar doel van de omverwerping van het Iraanse regime te behalen, verspreidt ze (des)informatie aan de VS om diens politieke beleid jegens Iran te beïnvloeden. In deze scriptie verbreed ik de definitie van informatieoorlog, naar een oorlog waarbij de strijdende partij informatie inzet om de keuzes en beleidsbepaling van een ándere actor dan de tegenstander te beïnvloeden, om de tegenstander indirect te schaden en daarmee zelf militaire of strategische winst te behalen.

Informatieoorlogen zijn met de komst van het internet in aantal en intensiviteit toegenomen. Niet eerder was (des)informatie zo toegankelijk voor een onbegrensd publiek, waardoor het verspreiden van informatie – met of zonder slechte intenties – kinderspel werd. Belangrijke voorbeelden van informatieoorlogen zijn de Russische inmening in de Amerikaanse presidentsverkiezingen in 2016, of het gebruik van nepaccounts op sociale media door de Chinese regering om de protesten in Hong Kong in 2019 te beïnvloeden. Ook niet statelijke actoren als ISIS of de MEK gebruiken informatie voor strategisch gewin, verspreid via sociale media.⁸ Naar verwachting zullen niet-statale actoren vaker informatieoorlogen voeren nu de toenemende technologische voorzieningen informatieverspreiding vergemakkelijken.

Het onderzoek van *The Intercept* werpt nieuw licht op de informatieoorlog van de MEK, omdat het laat zien dat de MEK inspeelt op de technologische ontwikkelingen van de eenentwintigste eeuw. Naar aanleiding van deze nieuwe bron, en vanwege de verwachting van de toenemende relevantie van informatieoorlogen, wil ik in deze scriptie verder onderzoek doen naar de manieren waarop de MEK het internet gebruikt als slagveld van haar informatieoorlog tegen Iran, en hoe de MEK de VS betreft bij deze oorlog. Deze scriptie zal dan bijdragen aan een beter begrip van het gebruik van (des)informatie voor strategische of militaire doeleinden van niet-statale actoren.

In deze scriptie onderzoek ik de hoofdvraag hoe de MEK in haar informatieoorlog tegen Iran het Amerikaanse beleid jegens Iran heeft beïnvloed tussen 2002 en 2019. Ik

⁶ Ik gebruik de tegenwoordige tijd wanneer ik spreek over de informatieoorlog, omdat deze strijd op het moment van het schrijven van deze scriptie nog steeds bezig is.

⁷ Whyte, Thrall en Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict*, 2.

⁸ *Ibidem*, 3 en 4.

tracht hiervoor de volgende drie deelvragen te beantwoorden. Ten eerste: hoe en waarom veranderde de MEK de strategie van haar strijd, van terreur naar een informatieoorlog? Ten tweede: hoe werkt de informatieoorlog van de MEK? Ten derde: op welke manier gebruikt de MEK propaganda, die ze verspreidt via kranten, het internet en sociale media bij deze informatieoorlog?

In het eerste hoofdstuk onderzoek ik welke doelen de MEK door de jaren heen heeft gehad en waarom deze zijn gewijzigd. Ik onderzoek waarom de groepering vanaf de jaren tachtig ging samenwerken met de Iraakse president Saddam Hoessein en wat voor gevolgen dit had voor de MEK. Daarnaast onderzoek ik waarom de MEK in 1997 werd geclassificeerd als FTO en wat voor gevolgen deze classificatie had. In het tweede hoofdstuk analyseer ik één bepaalde casus om te zien hoe de Amerikaanse beïnvloeding in de informatieoorlog van de MEK werkt, namelijk de onthulling van geheime nucleaire informatie over Iran door de NCRI in 2002. Ik wil weten hoe deze onthulde informatie door de terroristische NCRI werd ontvangen in de VS en hoe de Amerikaanse regering handelde na deze onthulling. In het derde hoofdstuk onderzoek ik hoe de MEK gebruikmaakt van het internet en van Amerikaanse kranten om haar propaganda te verspreiden. Ik wil weten welke boodschappen de groepering tot dusver heeft verspreid, met welk doel, hoe de MEK de propagandacampagnes financiert en hoe deze propagandacampagnes invloed hebben gehad op het Amerikaanse beleid.

Voor dit onderzoek gebruik ik nieuwsberichten van kranten als *Washington Post* en *New York Times* over Amerikaanse beleidsbesluiten, waaruit ik wil leren welke gevolgen de acties van de MEK hadden op dit beleid. Daarnaast wil ik uit deze bronnen leren wat voor organisatie de MEK is en hoe ze neergezet werd in de westerse media; als terroristisch, of als legitieme Iraanse oppositiepartij? Berichten van de websites van de MEK en NCRI gebruik ik als bron om te ontdekken welke boodschappen de groepering wilde verspreiden en hoe ze deze boodschappen vormgaf. De MEK publiceerde advertenties in Amerikaanse kranten, maar deze zijn niet online toegankelijk. Ook de tijdschriften en kranten die ze sinds de jaren tachtig verspreidde zijn niet toegankelijk. Een belangrijke bron voor mijn onderzoek is daarom het boek *The Terrorist Argument* van Christopher Harmon, waarin hij de propagandacampagne van de MEK in Amerikaanse kranten beschrijft. Het onlangs verschenen boek *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict* van Christopher Whyte, A. Trevor Thrall en Brian M. Mazanec biedt mij tenslotte het raamwerk waarin ik de informatieoorlog van de MEK plaats.

Hoewel mijn hoofdvraag betrekking heeft op de periode 2002-2019, begint mijn onderzoek naar de MEK eerder. De fundering voor de informatieoorlog ligt mijns inziens namelijk in het begin van de jaren tachtig, toen de fysieke strijd tussen de MEK en het Iraanse regime oplaaide, de NCRI werd opgericht als politieke orgaan van de MEK, en toen de MEK ging samenwerken met Saddam Hoessein. Hiermee vervroeg ik het gangbare aanvangspunt van de propagandastrijd van de MEK, dat door andere onderzoekers in de late jaren tachtig wordt gelegd.⁹

Tenslotte wil ik benadrukken dat deze scriptie hoofdzakelijk gaat over de informatieoorlog die de MEK voert tegen Iran, niet over de MEK als entiteit, noch over de relatie tussen de groepering, Iran en de VS. Zoals reeds gezegd, wil ik met deze scriptie bijdragen aan het onderzoek naar het gebruik van informatie via internet voor strategische of militaire doeleinden van niet-statelijke actoren zoals de *Mujahedin-e Khalq*.

⁹ Bijvoorbeeld: Ronen A. Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran. From War to Propaganda and the War on Propaganda and Diplomacy', *Middle Eastern Studies* 54 (Oxfordshire 2018) 6, 1000-1014.

In de jaren zestig van de vorige eeuw groeide bij een groep Marxistische en Islamitische Iraanse studenten de onvrede over het prowesterse bewind van de toenmalige sjah Mohammed Reza Pahlavi. Pahlavi was in hun ogen een marionet van de Verenigde Staten; Iran zou zich moeten ontdoen van deze Amerikaanse invloeden.¹⁰ De studenten organiseerden zich in 1965 onder de naam *Mujahedin-e Khalq*, wat 'de heilige strijders van het volk' betekent.¹¹ Deze naamkeuze verraadt het doel dat de studenten destijds voor ogen hadden, namelijk dat ze in naam van het volk zouden strijden tegen het bewind van de Amerika-gezinde sjah.

Nadat de Iraanse Revolutie een einde maakte aan het bewind van de sjah, kreeg de MEK een nieuw doelwit: het regime van ayatollah Ruhollah Khomeini. De anti-Amerikaanse strijd van de MEK maakte plaats voor de strijd tegen de Islamitische Republiek Iran (IRI), waarbij de MEK – ironisch genoeg – Amerikaanse steun zocht en tijdens de Iran-Irakoerlog met de Iraakse president Saddam Hoessein tégen Iran vocht. Dit getuigt van de veranderlijkheid van de doelen die de MEK sinds haar oprichting heeft gehad.

In dit hoofdstuk onderzoek ik de veranderingen in doelstellingen van de MEK. Hoe en waarom heeft de MEK haar strategie aangepast in het begin van de eenentwintigste eeuw? Het hoofdstuk is chronologisch opgebouwd vanaf 1965 tot en met 2003, het jaar waarin de VS te maken kreeg met de groepering tijdens *Operation Iraqi Freedom*. Dit hoofdstuk onderscheidt drie fases van het bestaan van de groepering, waarin ik verschillende vragen beantwoord. Ten eerste, de fase van 1965 tot en met 1979: waarom ging de MEK na de succesvolle afzetting van de sjah strijden tegen het nieuwe regime van Khomeini? Ten tweede, van 1980 tot en met medio-jaren negentig: waarom ging de groepering samenwerken met Saddam Hoessein en wat voor problemen bracht dit met zich mee? Ten derde, vanaf 1997 tot en met 2003: waarom werd de MEK geclassificeerd als terroristische organisatie en wat voor gevolgen had dit voor de groepering?

¹⁰ Gawdat Baghat, 'The War on Terrorism. The Mujahedeens e-Khalk Saga', *Studies in Conflict & Terrorism* 27 (Indiana 2004) 5, 377-385, aldaar 378.

¹¹ Jeremiah E. Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq. A Policy Conundrum', *RAND Corporation* (Santa Monica 2009) search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=296744&site=ehost-live, iii-105, aldaar xi.

Een anti-sjah-beweging

De ideologie van de MEK was aanvankelijk een combinatie van Marxistische en sjiiitisch Islamitische ideeën.¹² De principes van historisch determinisme, sociale evolutie en klassenstrijd leefden naast het idee dat Allah de profeet Mohammed had gestuurd om de mensheid te bevrijden van sociale, economische of politieke onderdrukking. Wel wees de groepering het atheïsme van het Marxisme af; juist de Islam predikt het streven om een monotheïstische overheid in te stellen die de samenleving zou beschermen en ontdoen van sociale ongelijkheid.¹³

Eén van de belangrijkste onderdelen van de ideologie van de MEK was het streven naar een gewapende, revolutionaire strijd om Iran te bevrijden van onderdrukking, zoals het kapitalistische bewind van de sjah en het Amerikaanse imperialisme. De leden bestuurden guerrillaoorlogvoering van onder anderen Mao Zedong en Che Guevara en kregen militaire training van de Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO).¹⁴ Deze omarming van geweld, alsmede de Marxistisch-Islamitische ideologie onderscheidde de MEK van andere anti-sjah bewegingen.¹⁵

Vanaf de jaren zeventig begon de groepering haar gewelddadige strijd.¹⁶ De leden pleegden bomaanslagen op overheidsgebouwen en vermoordden pro-Pahlavi burgers en ambtenaren.¹⁷ Ook Amerikaanse personen en instanties waren het doelwit van de terreur: in de jaren zeventig vermoordde de MEK zes Amerikanen bij aanvallen op Amerikaanse hotels, luchtvaartmaatschappijen en oliebedrijven in Iran.¹⁸

De sjah onderdrukte dit geweld met harde hand: naar inschatting werd de helft van de MEK-leden gearresteerd en geëxecuteerd.¹⁹ Om dit gat te vullen, wierf de MEK leden vanuit de gevangenis, en binnen de sjiiitische middenklasse en studentengroepen.²⁰

¹² De ideologische kenmerken van de groepering zijn weergegeven in het officiële logo. Deze is te vinden in appendix A op pagina 16.

¹³ Ronen A. Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq 1987-1997* (Sussex 2009) 18.

¹⁴ Maryam Panah, *The Islamic Republic and the World. Global Dimensions of the Iranian Revolution* (Londen 2007) *ProQuest Ebook Central*, <https://ebookcentral.proquest.com/lib/uunl/detail.action?docID=3386137>, aldaar 34.

¹⁵ Baghat, 'The War on Terrorism', 379.

¹⁶ Ted Regencia, 'MEK's Violent Past Looms over US Lobby for Regime Change in Iran', *Al Jazeera* (29 maart 2018) <https://www.aljazeera.com/news/2018/3/29/meks-violent-past-looms-over-us-lobby-for-regime-change-in-iran> (geraadpleegd op 10 januari 2021).

¹⁷ Baghat, 'The War on Terrorism', 379.

¹⁸ Arron Merrat, 'Terrorists, Cultists – or Champions of Iranian democracy? The Wild Wild Story of The MEK', *The Guardian* (9 november 2018) <https://www.theguardian.com/news/2018/nov/09/mek-iran-revolution-regime-trump-rajavi> (geraadpleegd op 10 januari 2021).

¹⁹ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 56.

²⁰ *Ibidem*.

De Iraanse Revolutie

De MEK werkte samen met andere anti-sjah-bewegingen, waarvan de belangrijkste de groepering van de religieuze leider ayatollah Khomeini was.²¹ De charismatische Khomeini wist vanuit zijn ballingschap veel Iraniërs te inspireren om zich tegen de Amerikaanse overheersing te keren, door in te spelen op het nationalistische sentiment. Hierdoor kreeg hij ook niet-Islamitische aanhangers. Khomeini werd hij gezien als de symbolische leider van de Iraanse Revolutie en toen hij in januari 1979 terugkeerde uit ballingschap – nadat de sjah naar Frankrijk was gevlucht – werd hij met groot applaus ontvangen.²²

De MEK kreeg op dit moment een nieuwe leider: Massoud Rajavi.²³ Hoewel de ideologie van de MEK oorspronkelijk pleitte voor een klassenstrijd die een einde zou maken aan sociale ongelijkheid, verplaatste de groepering dit idee naar de achtergrond. Rajavi stelde: ‘we are engaged in an anti-imperialist revolution which is taking place with the participation of all classes, layers and forces dependent on them. So naturally the national issue takes priority over the class issue at the moment’²⁴. De MEK richtte zich in 1979 dan ook voornamelijk op een ‘complete verwoesting van de imperialistische overheersing’.²⁵

Hoewel Khomeini de symbolische leider van de revolutie was, verwachtte men dat hij na de revolutie zou verdwijnen van het politieke toneel en zijn rol als religieuze geleerde zou hervatten. Er zou een liberale of linkse overheid komen, dacht men. Khomeini zag daarentegen een toekomst voor Iran waarin religieuze leiders het hart van de regering vormden. De Iraanse Revolutie zou een Islamitische Revolutie worden.²⁶

De nasleep van de revolutie

Er ontstond een breuk in het bondgenootschap tussen de MEK en Khomeini. ‘Politically, we recognized Khomeini’s role in opposing the Shah. But ideologically and historically we have never recognized Khomeini as legitimate’²⁷, aldus Rajavi. De MEK had Khomeini gesteund om de revolutie te laten slagen, maar was het niet eens met de

²¹ Baghat, ‘The War on Terrorism’, 379.

²² Panah, *The Islamic Republic and the World*, 51.

²³ Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, 56.

²⁴ Geciteerd uit Panah, *The Islamic Republic and the World*, 53.

²⁵ Ibidem.

²⁶ Elton L. Daniel, *The History of Iran* (Santa Barbara 2012), 178.

²⁷ Richard Falk, ‘Interviews with Abol-Hassan Banisadr and Masoud Rajavi’, *Alternatives* 8 (Montréal 1982) 1, 91-107, aldaar 103.

fundamentalistische toepassing van de Islam op het bestuur van het land, wat Rajavi zag als een vorm van imperialisme. Rajavi zag de Islam als een dynamische religie, waarbij ideeën werden aangepast aan de behoeften van de moderne tijd, zoals gender- en godsdienstgelijkheid.²⁸

In februari 1979 stelde Khomeini een voorlopige regering in die slechts bestond uit leden van zijn vrijheidsbeweging, en niet uit andere geestelijken of mensen uit linkse bewegingen, hoewel zij een belangrijke rol hadden gespeeld in de revolutie. Tijdens een referendum in maart kon de bevolking alleen vóór of tegen een Islamitische Republiek als nieuwe regeringsvorm stemmen. Met een uitkomst van 98 procent van meer dan twintig miljoen stemmen vóór, werd Iran officieel de 'Islamitische Republiek Iran' met Khomeini als Hoogste Leider (r. 1979-1989).²⁹

Khomeini voerde vergaande Islamisering door in het land. Veel partijen die aanvankelijk samenwerkten met Khomeini keerden zich nu tegen hem, waaronder de MEK. Khomeini verklaarde dat iedereen die de Islamisering belemmerde een vijand van de revolutie was, en liet zijn leger, de Revolutionaire Garde, deze vijanden uit de weg ruimen.³⁰ Honderden MEK-leden werden hierdoor geëxecuteerd.³¹

Daarnaast verhinderde Khomeini deelname van de MEK-leden in de Iraanse politiek, en diskwalificeerde hij Rajavi als kandidaat voor de verkiezingen van 1980, wat volgens Rajavi het bewijs was dat Khomeini vreesde voor de kracht van de MEK.³² Om te overleven ging de MEK in 1981 samenwerken met de eerste gekozen president van Iran na de revolutie, Abol-Hassan Bani Sadr, om een einde te maken aan de machtige partij van Khomeini, de Islamitische Republikeinse Partij (IRP).³³ Khomeini zette Bani Sadr hierom af in juni 1981 en confisqueerde de kantoren en kranten van de MEK.³⁴

²⁸ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 21 tot en met 24.

²⁹ Een vertaling van de Engelse term 'Supreme Leader'. De Hoogste Leider geniet de hoogste politieke autoriteit binnen Iran, hoger dan de gekozen president, en heeft daarmee het laatste woord over het beleid en andere belangrijke Iraanse zaken. Zo heeft de Hoogste Leider onder andere de bevoegdheid om een opperrecht en bevelhebbers van het leger te benoemen, en om de Iraanse president te ontslaan. Bron: Rana Rahimpour, 'Iran's Supreme Leader: Who might succeed Ali Khamenei?', *BBC* (11 december 2020) <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-55257059> (geraadpleegd op 3 april 2021); Daniel, *The History of Iran*, 183 en 190.

³⁰ Daniel, *The History of Iran*, 191; Panah, *The Islamic Republic and the World*, 104.

³¹ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 57; Baghat, 'The War on Terrorism', 379.

³² Falk, 'Interviews with Abol-Hassan Banisadr and Masoud Rajavi', 105.

³³ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 57.

³⁴ Baghat, 'The War on Terrorism', 379.

In een reactie hierop verklaarde de MEK officieel de ‘gewapende strijd’ aan de IRP, waarbij ze belangrijke leiders van het regime vermoordde. Bij haar grootste aanval, een bomaanslag in het hoofdkantoor van de IRP, kwamen zeventig hooggeplaatste ambtenaren om het leven. Haar nieuwe doel werd het omverwerpen van het regime van Khomeini, wat vandaag de dag nog steeds het hoofddoel is.³⁵

NCRI

De Revolutionaire Garde sloeg de strijd van de MEK hardhandig neer, waardoor het bestuur van de MEK in 1981 vluchtte naar Parijs.³⁶ Veel leden gingen ondergronds in Iran, en bleven aanvallen plegen op het regime. Het aantal slachtoffers dat ze hierbij maakten werd betwist: aanhangers van het regime stelden dat de MEK direct of indirect duizenden burgers heeft vermoord, maar de groepering ontkende dit en beweerde alleen militaire of bestuurlijke doelwitten te hebben.³⁷

In Frankrijk richtten Rajavi en Bani Sadr gezamenlijk een overkoepelend orgaan op voor onderdrukte anti-regime groeperingen: de *National Council of Resistance of Iran* (NCRI). De NCRI houdt zich bezig met het verkrijgen van politieke en economische steun van het Westen, om haar strijd tegen Iran kracht bij te zetten. De NCRI en de MEK delen het bestuur, en de NCRI wordt daarom tegenwoordig gezien als de politieke tak van de MEK.³⁸ De twee organisaties zijn in deze scriptie daarom onlosmakelijk verbonden en geen opzichzelfstaande entiteiten.

Vanaf dit moment, begin jaren tachtig, gaat de MEK/NCRI propaganda inzetten tegen het regime. De groepering gebruikte haar eigen radiokanaal en eigen kranten en organiseerde protesten en hongerstakingen in Europa.³⁹ Ze wilde middels de propaganda een nieuw imago creëren dat paste bij haar nieuwe, westerse publiek: ze verborg de Marxistisch-Islamitische ideologie en omarmde westerse waarden als democratie, gelijkheid en vrijheid van meningsuiting. De MEK presenteerde zichzelf als ‘het enige democratische alternatief voor het regime’ en ‘het parlement-in-ballingschap van het Iraanse verzet’⁴⁰.

³⁵ Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, 57.

³⁶ Daniel, *The History of Iran*, 207

³⁷ Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, 58.

³⁸ Baghat, ‘The War on Terrorism’, 379; Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, 59.

³⁹ Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, 59.

⁴⁰ Ibidem, 58 en 59.

Saddam Hoessein

De NCRI financierde haar publieke campagne tegen Iran met geld van de Iraakse president Saddam Hoessein. Hoessein was sinds 1980 in oorlog met Iran (Iran-Irakoorlog, 1980-1988) en de campagne die de NCRI voerde tegen Iran baatte hem indirect. In ruil voor deze financiële steun gaf de NCRI informatie over het Iraanse regime.⁴¹

Toen de MEK in 1986 verbannen werd uit Frankrijk, nodigde Hoessein de groepering uit om zich in Irak te vestigen.⁴² De MEK accepteerde dit aanbod vanwege de geografische voordelen: vanuit Irak kon de organisatie gemakkelijker aanvallen uitvoeren op de Republiek Iran. Bovendien had de MEK weinig keus: geen enkel Europees land wilde de groepering huisvesten.⁴³

De MEK sloot zich aan bij het Hoesseins leger, en streed hierdoor aan de Iraakse zijde van de Iran-Irakoorlog. Dit was weliswaar een manier om het Iraanse regime te schaden, maar hierdoor vocht de MEK ook indirect tegen de Iraanse burgers, terwijl ze volgens haar naamkeuze in naam van het Iraanse volk streed.⁴⁴ Dit leverde de groepering dan ook problemen op.

Naast financiële steun voorzag Hoessein de groepering van wapens en munitie, militaire training, voertuigen en bescherming, wederom in ruil voor informatie over Iran. Hoewel deze samenwerking ogenschijnlijk veel voordelen had, verloor de groepering hierdoor vanaf 1981 haar geloofwaardigheid en legitimiteit bij het Iraanse volk; de MEK vormde niet langer een alternatief voor het regime van ayatollah Khomeini.⁴⁵ Het oorspronkelijke doel van de MEK om de Iraanse bevolking te bevrijden middels een revolutie was niet langer haalbaar.⁴⁶

Operation Eternal Light

De MEK wilde dit legitimiteitsprobleem onder het Iraanse volk oplossen door haar militaire kracht te laten zien. Ze richtte hiervoor de *National Liberation Army* (NLA); een militaristische groep wier enige doel het omverwerpen van de republiek Iran was.⁴⁷

⁴¹ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 60.

⁴² De verbanning door Frankrijk was een gebaar naar het Iraanse regime om de betrekkingen tussen de twee landen te verbeteren. Bron: Baghat, 'The War on Terrorism', 380.

⁴³ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 174.

⁴⁴ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 60.

⁴⁵ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 174.

⁴⁶ Baghat, 'The War on Terrorism', 380.

⁴⁷ Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran', 1000 en 1001.

Op 25 juli 1988 pleegde de MEK met de NLA haar grootste aanval ooit, *Operation Eternal Light*.⁴⁸ Iran en Irak hadden een maand eerder een staakt-het-vuren gesloten, en de MEK wilde door middel van deze aanval haar onafhankelijkheid van Hoessein tonen en een Iraanse burgeropstand tegen het regime opwekken.⁴⁹ De aanval werd echter neergeslagen door Iran. Ruim 1500 NLA-soldaten – een kwart van de Iraakse MEK-afdeling – stierven en 4000 MEK-leden werden hierna geëxecuteerd.⁵⁰

De MEK gebruikte de aanval echter als propaganda, en zette de aanval neer als geslaagd, zoals te zien op afbeelding 4: 'The Iranian regime suffered 55,000 casualties, and on its part, the NLA lost 1,304 of its officers and soldiers, heroes who laid down their lives for the freedom of their country'.⁵¹

De gewenste burgeropstand kwam niet tot stand, noch verbeterde het aanzien van de MEK – in tegendeel, haar aanzien verslechterde omdat de aanval burgerlevens had gekost.⁵² Het streven naar legitimiteit had dus het tegenovergestelde effect.

Begin van een sekte

De NCRI transformeerde door het toedoen van Rajavi van een overkoepelend orgaan naar een dochterorganisatie van de MEK. Uit onvrede verliet Bani Sadr de partij in 1983. Twee jaar later verving Maryam Azondanlu hem, en kort daarna trouwde ze met Massoud Rajavi. Massoud Rajavi voerde het militaristische karakter van de NLA door voor de gehele MEK en nam zo de volledige controle over de groepering over in 1989.⁵³

Het Rajavi-echtpaar startte een 'ideologische revolutie', waardoor de MEK karakteristieken van een sekte kreeg: gemeenschappelijk wonen werd afgedwongen, met een strikte scheiding tussen mannen en vrouwen, trouwen werd verboden en bestaande huwelijken dienden verbroken te worden. Leden moesten celibaat leven, zonder contact met vrienden of familie. De liefde voor de Rajavi-leiders moest op de eerste plek staan. Bovendien werd het kamp in Irak zelfvoorzienend, waardoor de leden geen reden hadden om buiten de muren van het kamp te treden.⁵⁴

⁴⁸ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 61.

⁴⁹ Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran', 1000.

⁵⁰ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 61.

⁵¹ Website MEK, 'A primer on the history of the People's Mojahedin Organization of Iran', <https://english.mojahedin.org/i/primer-the-history-the-peoples-mojahedin-organization-iran>; Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran', 1006 en 1007.

⁵² Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 61 en 62.

⁵³ Ibidem, 60 tot en met 68.

⁵⁴ Ibidem.

Ook werd de groepering meer extreem religieus, waarbij zelfdoding werd gezien als een heilige daad van het martelaarschap.⁵⁵ Dit strookte niet met het westerse imago dat ze wilden scheppen.

Na de Iran-Irakoerlog

Ayatollah Khomeini stierf in 1989 en de toenmalige president ayatollah Ali Khamenei (r. 1981-1989) werd de nieuwe Hoogste Leider. Tijdens zijn bewind, omstreeks 1990, begon het normalisatieproces dat de relatie tussen Iran en Irak moest verbeteren.⁵⁶

Hoessein had inmiddels een nieuwe tegenstander: na zijn inval in Koeweit op 2 augustus 1990 was de Golfoorlog uitgebroken. Amerikaanse troepen bevochten samen met een coalitie van westerse landen het leger van Hoessein, tot de VN Veiligheidsraad begin 1991 een staakt-het-vuren afdwong.⁵⁷

Vanwege het normalisatieproces tussen Iran en Irak kreeg de MEK niet langer steun van Hoessein bij haar strijd tegen het Iraanse regime. Desondanks bleef de MEK Hoessein van dienst: toen er na de Golfoorlog opstanden uitbraken onder de sjiitische en Koerdische bevolking in Irak, hielp de MEK deze opstanden neer te slaan.⁵⁸

De MEK bleef aanvallen plegen op het Iraanse regime, al waren deze aanzienlijk minder omvangrijk dan daarvoor. Nu de Iraakse steun wegviel, had de groepering een nieuwe strategie nodig. De legitimiteit die de MEK had verloren onder de Iraanse burgers bleef een groot probleem. De nieuwe strategie richtte zich daarom op het winnen van legitimiteit op internationaal niveau.⁵⁹

Het gebruik van propaganda door de NCRI nam toe in de jaren negentig, waarmee de MEK Iran wilde demoniseren en haar eigen imago wilde verbeteren in het Westen. De imagoverandering die al het decennium daarvoor was ingezet werd uitgebreid, waarbij feminisme en het vrouwelijke leiderschap van Maryam Rajavi boegbeelden werden. Zo kregen vrouwen belangrijke posities binnen de MEK, de NCRI en de NLA. Op afbeelding 5 en 6 is te zien dat deze emancipatie werd gebruikt als propaganda.⁶⁰

⁵⁵ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 25.

⁵⁶ Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran', 1001.

⁵⁷ Zbigniew Brzezinski, Brent Scowcroft en Richard Murphy, 'Differentiated Containment', *Foreign Affairs* 76 (New York 1997) 3, 20-33 aldaar 21 en 22.

⁵⁸ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 3.

⁵⁹ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 174.

⁶⁰ *Ibidem*, 16.

Sinds 1993 is Maryam Rajavi binnen de MEK de gekozen ‘toekomstige president van Iran’. Maryam verblijft sindsdien in Europa, waar ze politieke steun tracht te winnen.⁶¹ Ze heeft de MEK in politieke banen weten te leiden middels vele interviews, die te volgen waren via satelliettelevisie of de radio, en heeft hiermee de focus op de terreur van de groepering weggenomen.⁶²

Teken van goede wil?

De imagoverandering mocht niet baten: in 1997 classificeerde de toenmalige *Secretary of State* Madeleine Albright de MEK als *Foreign Terrorist Organization* (FTO). De redenen hiervoor waren dat de MEK meerdere Amerikaanse burgers had vermoord, betrokken was geweest bij de 444-dagen durende gijzeling van de Amerikaanse ambassade in Iran in 1979 en samen had gewerkt met Saddam Hoessein, met wie ze sjiiitische en Koerdische opstanden in Irak had onderdrukt.⁶³ De classificatie betekende dat elke vorm van financieel zakendoen met de groepering bij wet was verboden en dat haar vermogen in de VS werd bevroren.⁶⁴

De MEK stelt op haar website dat de classificatie een Amerikaans teken van goede wil was:

In 1997, the U.S. administration [...] inserted the Mojahedin into its list of foreign terrorist organizations (FTO) as a goodwill gesture to Mohammad Khatami, the newly appointed president of the Iranian regime, who presented himself as a “moderate” and “reformist”.⁶⁵

De betrekkingen tussen de VS en Iran waren sinds de Iraanse Revolutie erbarmelijk – of non-existent, gezien beide landen de ambassades in elkaars land hadden opgeheven. Vlak voor de classificatie had Iran echter een nieuwe president gekregen: de meer gematigde

⁶¹ Cohen, ‘The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran’, 1003.

⁶² Christopher C. Harmon, *The Terrorist Argument. Modern Advocacy and Propaganda* (Washington D.C. 2018) PDF E-book, hoofdstuk (hierna hst.) 8.

⁶³ Clinton Digital Library, *Iran. Collection Finding Aid* (1997)

<https://clinton.presidentiallibraries.us/items/show/48961> (geraadpleegd op 10 maart 2021).

⁶⁴ Ook andere westerse landen als Canada, Australië en het Verenigd Koninkrijk, alsmede de Europese Unie, classificeerden de groepering hierna als terroristische groepering. Bron: Goulka, ‘The Mujahedin-e Khalq in Iraq’, xi en 64.

⁶⁵ Website MEK, ‘A primer on the history of the People’s Mojahedin Organization of Iran’.

Mohammed Khatami (r. 1997-2005), die streefde naar een minder fundamentalistische toepassing op de politiek en meer openheid naar de buitenwereld.⁶⁶

Khatami wilde de spanningen tussen de twee landen verlichten, en ging het gesprek aan met de Amerikaanse president Bill Clinton (r. 1993-2001). Dit was het eerste presidentiële gesprek sinds de Iraanse Revolutie. Khatami drukte vervolgens persoonlijk druk uit op de Amerikaanse regering om de MEK te classificeren als FTO.⁶⁷

Het is aannemelijk dat de regering van Clinton Khatami wilde belonen voor zijn toenadering en dat de classificatie van de MEK als FTO daarom een teken van goede wil was.⁶⁸ Hier bestaat echter geen concreet bewijs voor. Uit het archief van president Clinton blijkt wel dat de Amerikaanse regering enkele weken voor de classificatie trachtte om de betrekkingen met Iran te verbeteren.⁶⁹

Tegenstand vanuit het Congres

Niet ieder lid van de Amerikaanse overheid was het eens met deze classificatie. Uit officiële overheidsdocumenten blijkt dat 224 leden van het Congres een brief ondertekenden na de classificatie waarin ze de classificatie afkeurden. In de brief stond de MEK beschreven als de grootste oppositiepartij van het Iraanse regime en als een 'legitimate resistance against one of the most brutal dictatorships in modern history'.⁷⁰

In 2002 werd de oproep om de groepering van de FTO-lijst te halen herhaald in een petitie die door 150 Congresleden werd ondertekend. Deze leden zagen de MEK niet alleen als antiterroristisch, maar ook als bruikbaar voor de VS: de MEK kon de Amerikaanse regering informatie leveren over de plannen en intenties van Iran.⁷¹

In reactie op de classificatie verwierp de MEK officieel het gebruik van geweld in 2001, al had ze tussen 2000 en 2001 nog ruim 350 aanvallen gepleegd.⁷² Deze verwerping kan een reden zijn waarom de Congresleden in 2002 een petitie opstelden. Al met al lijkt

⁶⁶ Farhad Rezaei, *Iran's Nuclear Program. A Study in Proliferation and Rollback* (Londen 2017) 77.

⁶⁷ Kenneth Katzman, 'Iran. Current Developments and U.S. Policy', *CRS Issue Brief for Congress* (Washington 2003) CRS-9; Robin Wright en Shaul Bakhash, 'The U.S. and Iran. An Offer They Can't Refuse?', *Foreign Policy* 108 (New York 1997) 124-137, aldaar 124.

⁶⁸ Rezaei, *Iran's Nuclear Program*, 84.

⁶⁹ Anneloe Brakel, *Mujahedin-e Khal. Een pion in het politieke schaakspel van de Verenigde Staten en Iran?* (Utrecht 2019) 10 tot en met 12.

⁷⁰ Clinton Digital Library, *Iran. Collection Finding Aid* (1997).

⁷¹ Baghat, 'The War on Terrorism', 381.

⁷² Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 66.

het alsof de imagoverandering en propagandaverspreiding van de MEK in het Westen zijn vruchten afwierp.

Het is belangrijk om deze afkeur in het congres te kennen om te begrijpen waarom de MEK in 2003, ondanks haar terroristische classificatie, de status van 'beschermde personen' kreeg. Daarnaast zou dit later een onderdeel van de propagandacampagne van de MEK worden om gedeclineerd te worden, zoals uit hoofdstuk 3 zal blijken.

Operation Iraqi Freedom

Vanaf januari 2001 was George W. Bush (r. 2001-2009) de president van de VS. Onder zijn bewind verslechterde de relatie met Iran weer. Hij kwalificeerde Iran als deel van de 'Axis of Evil': een van de landen die terroristen beschermt.⁷³

Bush startte in 2003 zijn oorlog tegen Saddam Hoessein, *Operation Iraqi Freedom*. Amerikaanse troepen vielen Irak binnen, waar nog 4000 MEK-leden in kampen verbleven. Na een korte strijd tussen de Amerikaanse troepen en de 'terroristische' MEK-leden, sloten de VS en de MEK in april 2003 een staakt-het-vuren. Dit was voor de VS gunstig, omdat de strijd tegen Irak de militaire capaciteit opeiste; voor de MEK was dit gunstig, omdat complete overgave voorkomen werd, waardoor ze niet van haar gehele wapenarsenaal hoefde af te zien en kleine wapens mocht houden.⁷⁴

De Hoogste Leider Khamenei zag dit staakt-het-vuren als een hypocriete daad van de VS, omdat de VS terrorisme streng afkeurde volgens hem, maar niet wanneer terroristen handelden in het voordeel van de VS.⁷⁵

Binnen de Amerikaanse regering heerste onenigheid over wat er vervolgens met de MEK-leden in Irak diende te gebeuren. De *Secretary of State* Condoleeza Rice wilde de leden berechten als terroristen, terwijl de *Secretary of Defense* Donald Rumsfeld de leden wilde gebruiken als wapen tegen het Iraanse regime. Rumsfeld besloot uiteindelijk de leden de status van 'protected person' te geven, wat betekende dat de leden volgens de Vierde Geneefse Conventie beschermd moesten worden door de Amerikaanse soldaten in Irak.⁷⁶ Omdat de MEK officieel een terroristische groepering was, werd deze beslissing door de rest van de wereld gezien als controversieel.⁷⁷

⁷³ Katzman, 'Iran. Current Developments and U.S. Policy', CRS-10.

⁷⁴ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 10 en 11.

⁷⁵ Geciteerd uit: Baghat, 'The War on Terrorism', 381.

⁷⁶ Baghat, 'The War on Terrorism', 381 en 384; Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 4 tot en met 9.

⁷⁷ Merrat, 'Terrorists, Cultists – or Champions'.

Conclusie

Het doel van de MEK veranderde van het afzetten van de sjah omwille van het Iraanse volk, naar het omverwerpen van het Iraanse regime, waardoor de MEK zich uiteindelijk tijdens de Iran-Irakoorlog aan de andere kant van het gevecht bevond en streed tégen Iran. De reden voor deze verandering van het doel was dat de nieuwe leider van Iran, ayatollah Khomeini, Iran wilde regeren met een fundamentalistische toepassing van Iran, terwijl de MEK dit fundamentalisme afkeurde, omdat het een vorm van imperialisme was – en dat is waar de MEK zich vanaf het begin tegen afzette.

De MEK accepteerde de uitnodiging van Saddam Hoessein om zich in Irak te vestigen, vanwege de strategische korte afstand met Iran. Hoessein steunde de groepering met geld en materiaal en de MEK gebruikte de kracht van Hoessein tijdens de Iran-Irakoorlog om het Iraanse regime te bevechten. Deze samenwerking bleek echter funest voor de legitimiteit die de groepering genoot onder de Iraanse bevolking.

Dit gebrek aan legitimiteit was de voornaamste reden waarom de MEK een andere strategie ging gebruiken: in plaats van het Iraanse regime omver te werpen door middel van terreur, wilde de MEK politieke, economische en morele steun verkrijgen in de westerse wereld. Dit leek te zijn mislukt toen de MEK in 1997 door de VS werd geclassificeerd als terroristische groepering. De MEK nam vervolgens openlijk afstand van het gebruik van terreur. Dit was een belangrijke stap in de imagoverandering die MEK sinds de jaren tachtig doorvoerde; van terroristische groepering naar ‘het enige democratische alternatief’ voor het regime van de ayatollahs, dat westerse idealen nastreefde.

Het imago van de MEK was echter dubbelzinnig: aan de buitenwereld deed ze zich voor als een democratische partij die mensen- en vrouwenrechten, vrijheid en gelijkheid respecteert, terwijl de groepering intern steeds meer ging functioneren als een sekte.

Kortom, de MEK verruilde haar oorspronkelijke strategie van terreur voor de strategie van een informatieoorlog, omdat ze zonder steun van het Westen niet zou slagen in haar strijd om het Iraanse regime omver te werpen – in Iran kon ze door haar gebrek aan legitimiteit geen revolutie opwekken. Voor deze steun was een imagoverandering nodig. In het volgende hoofdstuk onderzoek ik hoe de MEK deze informatieoorlog vormgeeft.

Hoewel de Mujahedin-e Khalq in de jaren tachtig van de vorige eeuw begon met haar propagandacampagne tegen de Islamitische Republiek Iran, betekende dit niet het begin van haar informatieoorlog tegen Iran. Ik wil graag herhalen dat een informatieoorlog in deze scriptie wordt gedefinieerd als: 'de moedwillige manipulatie of gebruik van informatie (zowel valse als juiste informatie) door een partij, met als doel om de keuzes en besluitvorming van de rivaliserende partij óf een andere actor te beïnvloeden voor eigen militair of strategisch voordeel.'⁷⁸ 'Beïnvloeden' betekent hier misleiden, verwarden of manipuleren.

In deze scriptie betekent de 'informatieoorlog' de strijd die de MEK voert tegen Iran door middel van de verspreiding van informatie om het politieke beleid van de VS jegens Iran te beïnvloeden, opdat de Amerikaanse betrekkingen met Iran verslechteren. De informatieoorlog heeft het doel om het Iraanse regime omver te werpen, waardoor de MEK zelf de macht in Iran kan overnemen.⁷⁹

De essentie van een informatieoorlog is het verspreiden van (des)informatie voor strategische doeleinden; propagandaverspreiding is hier 'slechts' een onderdeel van dat wordt uitgelicht in het volgende hoofdstuk. In dit hoofdstuk onderzoek ik hoe de MEK haar informatieoorlog vormgeeft, aan de hand van een casus: de onthulling van geheime nucleaire faciliteiten van het Iraanse regime door de NCRI op 14 augustus 2002. Hoe kwam de NCRI aan deze informatie? Hoe werd deze informatie, dat verspreid werd door een terroristische groepering, ontvangen in de VS en beschreven in de media? Hoe beïnvloedde de MEK in deze casus het beleid van de VS jegens Iran?

Het Iraanse kernprogramma

Sinds de tweede helft van de twintigste eeuw beschikt Iran over de mogelijkheid om kernenergie te produceren. In 1968 tekende sjah Pahlavi het Non-Proliferatieverdrag (NPV), waarin stond vastgelegd dat Iran kernenergie mocht produceren, mits voor vreedzame,

⁷⁸ Whyte, Thrall en Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict*, 5.

⁷⁹ Een 'oorlog' is per definitie een strijd tussen twee of meerdere actoren, en wordt niet eenzijdig gevoerd, zoals ik in deze scriptie de informatieoorlog van de MEK definieer. Deze informatieoorlog vindt wel degelijk plaats tussen zowel Iran als de MEK, maar in deze scriptie richt ik mij uitsluitend op de strijd van de MEK, omdat ik juist de ontwikkeling van een terroristische organisatie naar een groepering die zichzelf in de westerse wereld kenbaar maakt als 'het enige democratische alternatief voor de Islamitische Republiek Iran' en alleen via (des)informatieverspreiding Iran wil schaden, wil onderzoeken.

civiele doeleinden – niet voor kernwapens. Na de Iraanse Revolutie verdween de Iraanse nucleaire ambitie tijdelijk, omdat Khomeini kernenergie afwees vanuit zijn geloofsovertuiging. In 1989 werd Ali Khamenei de nieuwe ayatollah, en samen met de nieuwe president Ali Akbar Hashemi Rafsanjani blies Khamenei nieuw leven in het kernprogramma.⁸⁰

In de jaren negentig ontstond het vermoeden in de VS dat Iran, ondanks het NPV, kernwapens ontwikkelde. Tot ten minste 2002 had de VS echter geen concrete aanwijzingen noch bewijs voor dit vermoeden.⁸¹ Zoals het vorige hoofdstuk aantoont, waren de betrekkingen tussen Iran en de VS erbarmelijk sinds de Iraanse Revolutie. In deze context van vijandigheid vond de poging van de NCRI plaats om Iran te schaden door gevoelige informatie naar buiten te brengen.

De onthulling van het kernprogramma van Iran

What I'm going to reveal today is the result of an extensive research and investigation by the Committee of Defense and Strategic Studies of the NCRI, with the benefit of command headquarters inside Iran of the People's of the Mojahedin Organization of Iran.⁸²

Met deze woorden opende Alireza Jafarzadeh, de vertegenwoordiger van de NCRI in Washington D.C., op 14 augustus 2002 zijn toespraak waarin hij belangrijke Iraanse nucleaire praktijken onthulde. De NCRI had voor deze onthulling een persconferentie georganiseerd. Doordat de groepering gedurende de jaren negentig vaker zogenaamde geheime informatie over het Iraanse regime had blootgelegd, trok deze persconferentie de aandacht van internationale journalisten.⁸³

De vrijgegeven informatie bestond uit de locaties en details van twee verborgen installaties: in Natanz en Arak, waar respectievelijk uranium verrijkt werd en zwaar water geproduceerd.⁸⁴ Zwaar water en verrijkt uranium zijn noodzakelijk om Iran

⁸⁰ Steven Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme. A Critical History* (Edinburgh 2018) 17; International Institute for Strategic Studies (IISS), *Iran's Strategic Weapons Programmes. A Net Assessment* (Londen 2005) 10.

⁸¹ IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 14.

⁸² Toespraak van Alireza Jafarzadeh, 'Evelation of nuclear sites in Natanz and Arak' (14 augustus 2002) <https://www.alirezajafarzadeh.org/events/nuclear-press-conferences/> (geraadpleegd op 10 februari 2020).

⁸³ Volgens het *International Institute for Strategic Studies* (IISS) waren veel van deze 'onthullingen' inadequaat: feiten klopten niet, of waren overdreven, waardoor feit en fictie moeilijk te onderscheiden was. IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 82; Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 138.

⁸⁴ Zie afbeelding 1 voor een momentopname tijdens de toespraak van Alireza Jafarzadeh, waar hij de locatie van de installatie in Natanz aanwijst op de kaart.

zelfvoorzienend in kernbrandstof te maken, maar óók essentieel voor de ontwikkeling van kernwapens.⁸⁵ De ontdekking leidde daarom tot bezorgdheid in westerse landen over de intenties van Iran, vooral omdat Iran de installaties verborgen had gehouden. Door de onthulling van de NCRI kwam het Iraanse kernprogramma voor het eerst onder internationaal vuur te liggen.⁸⁶

Het feit dat Iran de installaties verborgen had gehouden was in strijd met de veiligheidsovereenkomst die Iran in 1974 had gesloten met het Internationale Atoomenergieagentschap (IAEA), een autonome organisatie van de Verenigde Naties (VN) die controleert of landen zich houden aan het Non-Proliferatieverdrag en de kernenergie niet gebruiken voor de ontwikkeling van kernwapens.⁸⁷

Het Amerikaanse *Institute for Science and International Security* bevestigde een maand na de onthulling dat er kerninstallaties waren in Arak en Natanz.⁸⁸ De IAEA zou inspecties uitvoeren om te achterhalen of daar kernwapens werden ontwikkeld.⁸⁹ Toen president Khatami op 9 februari 2003 erkende – om internationale argwaan te voorkomen⁹⁰ – dat er verrijkt uranium werd geproduceerd in Natanz, verklaarde hij dat het ging om laag verrijkt uranium; dit was onbruikbaar voor kernwapens en uitsluitend bedoeld voor vreedzame kernenergie.⁹¹ De internationale argwaan bleek onontkoombaar en omdat de IAEA-inspecties werden uitgesteld, werd de suggestie gewekt dat Iran tijd nodig had om clandestiene activiteiten te verbergen.⁹²

In juni 2003 rapporteerde de IAEA aan diens beleidsbepalende Raad van Bestuur dat Iran de veiligheidsovereenkomst van de IAEA (en niet van het NVP) had geschonden, omdat Iran de IAEA niet had ingelicht over de projecten in Natanz en Arak.⁹³ Hierop

⁸⁵ Julian Borger, 'US Accuses Iran of Secret Nuclear Weapons Plan', *The Guardian* (14 december 2002) <https://www.theguardian.com/world/2002/dec/14/iraq.iran> (geraadpleegd op 28 februari 2021).

⁸⁶ IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 16.

⁸⁷ Ibidem.

⁸⁸ Zie afbeelding 2.

⁸⁹ IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 10.

⁹⁰ De angst van Iran was reëel: in 2003 leidde het vermoeden dat Irak beschikte over kernwapens tot de Amerikaanse interventie *Operation Iraqi Freedom*, het begin van de Irakoerlog (hoofdstuk 1).

⁹¹ Het is belangrijk om te vermelden dat hoewel president Khatami van 1997 tot oktober 2003 het symbolische hoofd van het kernprogramma van Iran was, de Hoogste Leider Ali Khamenei het nucleaire beleid bepaalde. Zo was Khatami er bijvoorbeeld wel van op de hoogte dat Iran een verrijkingsinstallatie nastreefde, maar hij wist niet op welke manier de Iraanse Kernenergie Organisatie (IAEO) aan de benodigde technologie wilde komen. Bron: Scott Ritter, *Dealbreaker. Donald Trump and the Unmaking of the Iran Nuclear Deal* (Atlanta 2018) 66.

⁹² Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 137.

⁹³ De Raad van Bestuur van de IAEA bestaat uit 35 landen die lid zijn van de IAEA. In 2003-2005 waren dat: Algerije, Argentinië, Australië, België, Brazilië, Canada, China, Ecuador, Frankrijk, Duitsland, Ghana, Hongarije, India, Italië, Japan, Republiek Korea, Mexico, Nederland, Nigeria, Pakistan, Peru, Polen, Portugal, Rusland,

volgde een serie van onderhandelingen en overeenkomsten die straks nader worden uitgelicht.⁹⁴

De bron van de onthullingen

Zoals het citaat op pagina 4 weergeeft, stelde Jafarzadeh tijdens de persconferentie op 14 augustus 2002 dat de NCRI aan de geheime informatie kwam door onderzoek van de *Defense and Strategic Committee*.⁹⁵ Volgens de website van de NCRI is dit een commissie die de nucleaire activiteiten van het regime nauwlettend in de gaten houdt, in samenwerking met het in Iran-gevestigde netwerk van de MEK.⁹⁶ Jafarzadeh bevestigde dit tijdens de persconferentie, toen een journalist vroeg wat de bron van de informatie was:

This information was provided by the sources of the Iranian Resistance inside Iran, and these are people who were directly involved [and who] had access to information directly about this kind of activities.⁹⁷

Jafarzadeh benadrukte dat de NCRI vaker geheime informatie over het Iraanse regime deelde met de pers, die altijd afkomstig was van het netwerk van de MEK in Iran. Hij verduidelijkte echter niet hoe dit netwerk aan de informatie kwam, of hoe het kon dat leden van de MEK toegang hadden tot het regime, terwijl de MEK op diens zwarte lijst stond.

Het is opmerkelijk dat de NCRI sinds 1999 was geclassificeerd als terroristische organisatie, maar dat het gros van de vragen van de journalisten ging over de inhoud van de informatie en níét over de betrouwbaarheid ervan; ze leken tevreden met de oppervlakkige antwoorden van Jafarzadeh omtrent de oorsprong van de informatie. Desalniettemin vroeg een journaliste hoe de NCRI als terroristische organisatie legitiem wilde lijken als 'klokkenluider'. Jafarzadeh antwoordde hierop dat de kwalificatie destijds het

Singapore, Slowakije, Zuid-Afrika, Sri Lanka, Sweden, Tunesië, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Staten, Venezuela, Vientam en Yemen. Bron: IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 17; Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 137.

⁹⁴ Zie appendix B.

⁹⁵ De opname is te vinden op zijn website www.alirezajafarzadeh.org: de eerste negentien minuten vertelt Jafarzadeh wat de NCRI heeft ontdekt en geeft hij allerlei details over de installaties, onder andere wat de projecten kosten en wie ze leidt, maar ook hoe Iran ze verborgen heeft kunnen houden. De overig tijd beantwoordt hij vragen van de pers.

⁹⁶ Website National Council of Resistance, *Our Structure*, <https://www.ncr-iran.org/en/our-structure/> (geraadpleegd op 10 februari 2018).

⁹⁷ Geciteerd naar de toespraak van Alireza Jafarzadeh, 'Revelation of nuclear sites in Natanz and Arak', 2'40"-22'20".

resultaat was van de politieke relatie tussen Iran en de VS, en dat meerdere Amerikaanse bewindslieden het niet eens waren met deze classificatie.

Het afgelopen decennium – ruim tien jaar na de onthulling – zijn er enkele academische boeken verschenen die aantonen dat de NCRI de informatie destijds overhandigd kreeg door Israël. Zo stelde een voormalig lid van de wapeninspectie-afdeling van de VN, Scott Ritter:

The information briefed by the NCRI was not a byproduct of MEK's own network of operatives inside Iran, but rather provided to the Iranian opposition group by Israel. If the information briefed by NCRI had been disclosed by Israel directly, it would have been ignored as biased. Now it was getting all the intention Israel could have hoped for.⁹⁸

Ritter baseerde deze uitspraak op een artikel van de Amerikaanse journaliste Connie Bruck dat verscheen in de krant *The New Yorker* in 2006. Bruck schreef het volgende:

An Iranian-American political activist told me, however, that the N.C.R.I.'s intelligence had actually come from Israel. [...] Israel is said to have had a relationship with the M.E.K. at least since the late nineties, and to have supplied a satellite signal for N.C.R.I. broadcasts from Paris into Iran. When I asked an Israeli diplomat about Israel's relationship with the M.E.K., he said, "The M.E.K. is useful," but declined to elaborate.⁹⁹

Uit veiligheidsoverwegingen was de Iraans-Amerikaanse activist waarmee Bruck in gesprek ging anoniem.

Het is mijns inziens niet aannemelijk dat Israël de informatiebron was. Ten eerste vormde het artikel van Bruck geen concreet bewijs, omdat ze oppervlakkig bleef over de personen waarmee ze gesproken had. Ten tweede baseerden anderen die denken dat Israël de informatie aan de MEK gaf zich op het artikel van Bruck en zijn daarom evenmin geloofwaardig. Het blijft onzeker op welke bronnen de NCRI haar onthulling baseerde, omdat de NCRI noch academici concreet bewijs leverden bij hun beweringen.

⁹⁸ Ritter, *Dealbreaker*, 62.

⁹⁹ Connie Bruck, 'Exiles. How Iran's Expatriates are Gaming the Nuclear Threat', *The New Yorker* (6 maart 2006) <https://www.newyorker.com/magazine/2006/03/06/exiles-6> (geraadpleegd op 19 februari 2021).

De berichtgeving over de onthullingen

De vragen van de journalisten tijdens de persconferentie op 14 augustus waren nauwelijks kritisch, ondanks de discutabele betrouwbaarheid en legitimiteit van de informatie, diens oorsprong en de NCRI. Hoe zat het met de berichtgeving over de onthulling in de Amerikaanse media naderhand?

De NCRI publiceerde de onthulling grootschalig in haar tijdschrift *Iran Liberation*.¹⁰⁰ Zoals deze publicatie laat zien, berichtten ook internationale kranten in augustus 2002 over de onthulling. Opvallend genoeg schreven grote kranten als *New York Times* en *The Guardian* pas in december 2002 over de ontdekking van de installaties in Natanz en Arak, nadat Amerikaanse bewindslieden officieel bevestigden dat Iran kernwapens ontwikkelde.¹⁰¹ In mijn ogen was deze bevestiging voorbarig: de IAEA had nog geen inspecties uitgevoerd en kon daarom niet aantonen dat het zwaar water en verrijkt uranium voor kernwapens werd geproduceerd.

Vooraf opmerkelijk aan deze berichtgeving is dat deze krantenartikelen niet vermeldden dat een terroristische partij de informatie naar buiten had gebracht, maar dat de installaties waren ontdekt door Amerikaanse satellietfoto's. Ook de Amerikaanse regering verhulde het feit dat de informatie verspreid was door een terroristische groepering: in 2005 zei president Bush tijdens een nieuwsconferentie dat een 'dissident group' – en niet een 'terroristische' groep – de verborgen locaties in Natanz en Arak had onthuld.¹⁰²

Vermoedelijk vermeden de media en Bush deze vermelding van de terroristische MEK als klokkenluider om geen afbreuk te doen aan de legitimiteit van de informatie. Zoals reeds gezegd, vermoedde de VS sinds de jaren negentig dat Iran kernwapens ontwikkelde, maar ontbraken concrete aanwijzingen voor dit vermoeden. De onthulling van de NCRI was de eerste langverwachte aanwijzing, omdat het duidelijk maakte dat Iran beschikte over twee essentiële onderdelen voor de kernwapenproductie.¹⁰³ Het gebrek aan kritische berichtgeving van de media en de regering wekt bij mij de suggestie dat de

¹⁰⁰ Zie appendix C.

¹⁰¹ Steven R. Weisman, 'Iran Is Going Ahead With Nuclear Plant, Despite U.S. Concerns', *New York Times* (25 december 2002) <https://www.nytimes.com/2002/12/25/world/iran-is-going-ahead-with-nuclear-plant-despite-us-concerns.html?searchResultPosition=1> (geraadpleegd op 28 februari 2002).

¹⁰² Sean S. Costigan en David Gold, *Terronomics* (Oxfordshire 2016) 70.

¹⁰³ IISS, *Iran's Strategic Weapons Programmes*, 14.

VS zat te wachten op de onthulling, zodat het 'eindelijk' actie kon ondernemen om het Iraanse kernprogramma te stoppen.

Dit vermoeden vindt weerklank in het onderzoek van Gareth Porter, waarin hij stelt dat de VS moedwillig het narratief creëerde dat Iran kernwapenproductie nastreefde, om maximale druk op Iran te kunnen uitoefenen. Volgens Porter 'fabriceerde de VS de Iraanse kerncrisis' door middel van onkritische nieuwsmedia.¹⁰⁴ Dit narratief leidde er bovendien toe dat Iran werd gedemoniseerd in de publieke opinie: volgens een poll zag twee derde van de Amerikanen de Iraanse kernwapenproliferatie als een grote dreiging, en was Iran de grootste vijand van de VS.¹⁰⁵

De invloed op het Amerikaanse politieke beleid jegens Iran

Zoals blijkt uit hoofdstuk 1, verslechterde de relatie tussen de VS en Iran tijdens het presidentschap van George W. Bush en kwalificeerde Bush Iran als een '*Axis of Evil*'. De houding van de VS na de onthulling in augustus 2002 was dan ook hard. De regering van Bush wilde niet alleen de mogelijke kernwapenproliferatie stoppen, maar wenste na jaren van vijandigheid vooral regimeverandering in Iran.¹⁰⁶ De VS wilde de Iraanse kernkwesitie daarom slechts één manier oplossen: door Iran voor de VN Veiligheidsraad te dagen, waardoor Iran sancties opgelegd zou kunnen krijgen die de kernproductie tegenhielden.¹⁰⁷ Iran wilde dit voorkomen, omdat het naast sancties ook zou leiden tot een afbreuk van internationaal aanzien, en misschien zelfs tot een militaire interventie.¹⁰⁸

Landen uit de Europese Unie wilden daarentegen dat Iran eerst de tijd kreeg om de fouten te erkennen en zich te rectificeren. Het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk wilden de kernwapenproliferatie van Iran via de diplomatieke weg aan banden leggen; vanaf augustus 2003 startten de EU-3-overleggen met Iran.¹⁰⁹

De VS weigerde deel te nemen aan deze onderhandelingen en ging in plaats daarvan druk uitoefenen op andere landen om Iran voor de Veiligheidsraad te dagen. Deze

¹⁰⁴ Gareth Porter, *Manufactured Crisis. The Untold Story of the Iran Nuclear Scare* (Washington D.C. 2014) 15.

¹⁰⁵ Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 176.

¹⁰⁶ Porter, *Manufactured Crisis*, 19; Ritter, *Dealbreaker*, 74.

¹⁰⁷ Ritter, *Dealbreaker*, 65.

¹⁰⁸ De Verenigde Staten was in 2003 begonnen met zijn oorlog in Irak, onder het voorwendsel dat Irak over kernwapens zou beschikken. De Europese Unie, China en Rusland waren vanwege deze oorlog in Irak en de buitengewone vijandigheid tussen Iran en de VS voorzichtig met een eventuele doorverwijzing van Iran naar de VN Veiligheidsraad. Groot-Brittannië, Frankrijk en Duitsland wilden de kwestie met Iran oplossen door middel van diplomatie. Bron: Ritter, *Dealbreaker*, 65.

¹⁰⁹ Zie appendix B. Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 150.

onbuigzame houding van de VS ondermijnde de EU-3 onderhandelingen, omdat EU-3-landen niet konden leveren wat de Iraanse onderhandelaars wilden.¹¹⁰ Medio-2005 strandden de onderhandelingen – ondanks enkele successen – vanwege onenigheid over de mate van beperking van de kernactiviteiten van Iran, tussen de EU-3 en Iran, maar óók tussen de Iraanse president en de Hoogste Leider van Iran.¹¹¹

Toen Mahmoud Ahmadinejad (r. 2005-2013) in augustus 2005 werd gekozen als nieuwe president van Iran, verdween de Iraanse bereidheid tot onderhandelingen. Ahmadinejad was een felle voorstander van het Iraanse nucleaire programma en ging een agressief buitenlandbeleid voeren om de macht van Iran aan de wereld te tonen. Zodra hij president werd, gaf hij toestemming aan de Iraanse kerneleerders om te beginnen met de conversie van uranium. Dit ging in tegen het NPV en de IAEA-afspraken, waardoor de Raad van Bestuur van de IAEA Iran op 4 februari 2006 alsnog voor de Veiligheidsraad daagde, precies wat de regering-Bush wilde.¹¹²

In dezelfde maand kwamen voor het eerst de vijf permanente leden van de Veiligheidsraad – China, Frankrijk, Groot-Brittannië, Rusland en de Verenigde Staten – en Duitsland bijeen om de Irankwestie te bespreken.¹¹³ Dit zou later dat jaar officieel de P5+1 worden. De onbuigzame houding van de VS maakte ruimte voor effectieve diplomatie, wat volgens de regering noodzakelijk was om het nucleaire programma van Iran aan banden te leggen: ‘we were the real issue here, and the only way the Iranians would have an incentive to suspend and negotiate would be if we were part of the equation’¹¹⁴.

In juni 2006 kwam de VS tijdens de P5+1-onderhandelingen met een voorstel: de regering erkende dat Iran recht had op kernbrandstof, mits Iran zich zou houden aan internationale afspraken. Iran moest daarentegen wel tijdelijk de verrijking van uranium stoppen, totdat het IAEA na inspecties kon bevestigen dat Iran geen kernwapens produceerde, en alle andere vragen omtrent het Iraanse kernprogramma beantwoord zouden zijn. Een belangrijk toevoeging aan deze eis was dat het besluit of Iran voldeed aan de afspraken lag bij de Veiligheidsraad, en niet bij de IAEA – en de VS had een veto in deze Veiligheidsraad.

¹¹⁰ Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 162.

¹¹¹ Ritter, *Dealbreaker*, 66.

¹¹² Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 163; Kenneth Katzman, *Iran. U.S. Concerns and Policy Responses* (Darby 2012) 31.

¹¹³ Zie appendix B.

¹¹⁴ Geciteerd uit Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 164.

De VS deed hiermee voor het eerst in vier jaar een concessie in zijn wens om het algehele kernprogramma van Iran te stoppen. In juli 2006 werd de eerste resolutie aangenomen, waarmee een vierjarige periode van sancties aanbrak.

Amerikaanse druk

Niet alleen de MEK voerde een informatieoorlog tegen Iran, maar ook de VS gebruikte vermoedelijk informatie om keuzes van andere actoren te beïnvloeden ten slechte van Iran, om haar eigen doel om Iran voor de Veiligheidsraad te dagen te behalen. Het is belangrijk om dit te vermelden, om aan te tonen dat de VS zich bewust was van de consequenties die informatieverspreiding heeft.

In de zomer van 2004 riep de Amerikaanse inlichtingendienst (CIA) de leiders van de IAEA bijeen om belangrijke informatie te delen over de pogingen van Iran om kernkoppen te ontwikkelen. Volgens de CIA kwam deze informatie van een laptop die door een van hun contactpersonen Iran uit was gesmokkeld. Meer details over de bron wilde het bureau niet geven, om de veiligheid van de bron te waarborgen. Ze verzekerden daarentegen dat de informatie niet afkomstig was van een Iraanse oppositiepartij, zoals de MEK.¹¹⁵

De eerdergenoemde Gareth Porter stelt dat de informatie wel degelijk afkomstig was van de MEK. Enkele maanden na de CIA-bijeenkomst meldde de Duitse politicus Karsten Voigt via een officiële waarschuwing aan de CIA dat de informatie was geleverd door een 'Iranian dissident group'. Hij waarschuwde: '[The U.S.] shouldn't let their Iran policy be influenced by single-source headlines'¹¹⁶, omdat de verspreider van de informatie een bepaalde politieke bedoeling bij de verspreiding kan hebben. Zoals we zien in deze scriptie is dat precies wat de MEK doet, en de VS blijkbaar ook.

De onthulling van de informatie dat Iran mogelijk kernkoppen zou ontwikkelen kwam namelijk op het moment dat de VS de druk opvoerde om Iran voor de Veiligheidsraad te dagen. De VS toonde een verkorte versie van de informatie aan landen die moesten stemmen of Iran voor Veiligheidsraad gedaagd zou worden, zoals Ghana, Argentinië, Sri Lanka, Tunesië en Nigeria, die allen uiteindelijk vóór een doorverwijzing stemden.

¹¹⁵ William J. Broad en David E. Sanger, 'Relying on Computer, U.S. Seeks to Prove Iran's Nuclear Aims', *New York Times* (13 november 2005) <https://www.nytimes.com/2005/11/13/world/middleeast/relying-on-computer-us-seeks-to-prove-irans-nuclear-aims.html> (geraadpleegd op 25 februari 2021).

¹¹⁶ Geciteerd uit Porter, *Manufactured Crisis*, 194.

Het is aannemelijk dat de keuze van Washington om de informatie te verspreiden heeft geleid tot de uiteindelijke beslissing om Iran daadwerkelijk voor de Veiligheidsraad te dagen.¹¹⁷ In dit geval verspreidde Washington de informatie om zijn uiteindelijke doel te behalen: het Iraanse kernprogramma aan banden leggen.

Conclusie

De onthulling die centraal staat in dit hoofdstuk is een voorbeeld van de informatieoorlog van de MEK, omdat de MEK moedwillig kwetsbare informatie over het Iraanse kernprogramma verspreidde voor strategische doeleinden, namelijk om haar aartsvijand Iran te schaden: door de informatie aan de VS te lekken wilde de MEK een politieke reactie van de VS uitlokken ten nadele van Iran. Zo kwam de MEK indirect een stap dichterbij haar hoofddoel om het Iraanse regime omver te werpen.

De VS en Iran hadden ten tijde van de onthulling slechte betrekkingen. De VS verdacht Iran van kernwapenproliferatie, maar tot de onthulling door de NCRI in augustus 2002 ontbraken concrete aanwijzingen hiervoor. De VS zag na de onthulling maar één oplossing voor de Iraanse kerncrisis: het gehele kernprogramma moest stoppen, door Iran via de VN Veiligheidsraad sancties op te leggen.

De onthulling van de NCRI had geen directe gevolgen op het Amerikaanse beleid in de zin dat de VS gelijk politieke actie ging ondernemen; in tegendeel, door de onbuigzame houding van de VS bevond het land zich in een impasse. De verkiezing van Ahmadi-nejad als president had wat dat betreft meer direct effect op het Amerikaanse beleid, omdat hij de afspraken met de EU-3 landen negeerde en doorging met het verrijken van uranium, waardoor een directe dreiging ontstond. Een verwijzing naar de Veiligheidsraad was onvermijdelijk, en dat was precies wat de VS wilde.

Het gebrek aan kritische berichtgeving over de onthulling betekende dat de legitimiteit van de informatie nauwelijks werd bevestigd, terwijl de onthullende partij een terroristische groepering was, waardoor diens legitimiteit juist discutabel was. Ik vermoed dat de berichtgeving moedwillig onkritisch was, omdat de VS graag wilde dat het nieuws waar was, omdat ze nu eindelijk een aanwijzing hadden om het Iraanse kernprogramma te stoppen.

¹¹⁷ Hurst, *The United States and the Iranian Nuclear Programme*, 162.

Hoewel de oorsprong van de onthulde informatie van de NCRI mysterieus was – en nog steeds is – had de informatie wel grote politieke gevolgen, omdat het kernprogramma van Iran voor het eerst onder een internationaal vergrootglas kwam te liggen. Uit deze casus blijkt daarom dat het niet uitmaakt of informatie legitiem is of niet, maar dat de informatie zodra het verspreid wordt daadwerkelijk grote (politieke) invloed kan hebben. Vooral wanneer er een derde partij baat heeft bij de verspreide informatie, zoals de VS in deze casus.

In dit hoofdstuk onderzocht ik een casus van de informatieoorlog van de MEK, om aan te tonen hoe deze informatieoorlog eruitziet. In het volgende hoofdstuk onderzoek ik twee onderdelen van deze informatieoorlog, namelijk haar propaganda en voornamelijk de verspreiding ervan via het internet.

Tot zover heb ik de transitie van guerrillastrijd naar informatieoorlog van de MEK tegen het Iraanse regime onderzocht, alsmede een casus van deze nieuwe vorm van oorlogsvoering uitgelicht om aan te tonen hoe de MEK deze informatieoorlog in 2002 toepaste. Het wapen van informatie waarmee de MEK – en dan vooral de NCRI – deze oorlog voert gebruikt verschillende typen munitie, waaronder propaganda en *trolling*. De MEK verzamelt via haar Europese en Amerikaanse kantoren jaarlijks miljoenen euro's en dollars die ze voornamelijk besteedt aan (propaganda)campagnes om westerse politici en hoogwaardigheidsbekleders te beïnvloeden.¹¹⁸ Zo voerde ze in 2012 met succes campagne om haar Amerikaanse classificatie als FTO in te trekken.¹¹⁹

De inzet van propaganda voor politieke doeleinden is eeuwenoud, maar met de komst van het internet en sociale media was propagandaverspreiding nooit eerder zo makkelijk; niet alleen kan het razendsnel gecreëerd en gedeeld worden, het bereik is onbegrensd. De MEK heeft op deze technologische innovaties ingehaakt door eigen websites en sociale media-accounts te ontwikkelen. Desalniettemin vormt ook de papieren krant nog een belangrijk medium voor de MEK.

In dit hoofdstuk onderzoek ik twee middelen – twee typen 'munitie' – waarmee de MEK ten strijde trok, namelijk haar propagandacampagne en het gebruik en misbruik van sociale media om (des)informatie te verspreiden, onder andere door een trol. Wat voor propaganda verspreidt de MEK en via welke kanalen? Hoe financiert ze deze campagnes? Hoe gebruikt de groepering het internet om informatie over te verspreiden? Een vooral: welke invloed hebben deze propagandacampagnes en de inzet van trollen gehad op het Amerikaanse beleid jegens Iran?

Het begin

Zoals hoofdstuk 1 aantoont, begon de MEK met het verspreiden van propaganda na de oprichting van de NCRI in 1981, via radiokanalen en kranten. Daarnaast organiseerde ze parades en protesten, waarbij internationale journalisten werden uitgenodigd.¹²⁰ De

¹¹⁸ Harmon, *The Terrorist Argument*, hst. 8.

¹¹⁹ De Europese Unie en Groot-Brittannië hadden de status van 'terroristische groepering' van de MEK al in 2009 ingetrokken. Bron: Council on Foreign Relations, 'Mujahede-e Khalq' (28 juli 2014) <https://www.cfr.org/backgrounder/mujahadeen-e-khalq-mek> (geraadpleegd op 15 maart 2021).

¹²⁰ Cohen, 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran', 1001 en 1002.

nieuwe seculiere en liberale wereldvisie verving haar aanvankelijk Marxistisch en Islamitische karakter, om meer in de smaak te vallen bij het westerse publiek. De taal van de propaganda was niet alleen Farsi, maar ook Engels, Duits en Frans, om het Westen te kunnen bereiken.

De aanhang van het feminisme groeide onder het leiderschap van Maryam Rajavi, wat één van de handelsmerken van de groepering werd, zoals te zien op afbeelding 5 en 6.¹²¹ Zoals appendix D laat zien, adverteerde de MEK vanaf 2005 in grote Amerikaanse kranten met dit westerse imago.

Declassificatie

Hoewel de MEK al lange tijd propaganda verspreidt, zijn er weinig propagandavoorbeelden beschikbaar; het tijdschrift van de NCRI, noch MEK-advertenties in kranten zijn online toegankelijk. De informatie in dit hoofdstuk berust daarom voornamelijk op *The Terrorist Argument* van Christopher Harmon, waarin hij de propaganda van de MEK uitlicht. Harmon laat zien dat de advertentiecampagne van de MEK in de grote Amerikaanse kranten een succesvolle beïnvloedingsoperatie was, omdat het Amerikaanse politici overtuigde dat de MEK het enige alternatief was voor het Iraanse regime, en dat de groepering niet terroristisch was.¹²²

Vanaf 2011 startte de MEK namelijk met de campagne om gedeclineerd te worden door de VS als terroristische groepering. Ook vóór 2011 adverteerden ze voor 'the removal of the terror tag', maar vanaf 2011 gingen ze actief zinspelen op de onenigheid die er bestond in de Amerikaanse regering tussen conservatieve en progressieve politici: zoals hoofdstuk 1 vermeldde, ondertekenden honderden congresleden petities waarin ze onvrede uitten over de classificatie van de MEK. Deze steun uit het congres gebruikte de MEK vanaf 2011 in haar krantenadvertenties, met teksten als '1400 Parliamentarians Gathered in Brussels', of 'Mass March in Frankfurt for De-Listing MEK'¹²³.

Onder president Barack Obama (r. 2009-2017) vormde de-escalatie van de spanning tussen Iran en de VS een belangrijk agendapunt. De MEK dwarsboomde dit punt door de informatieoorlog tegen Iran.¹²⁴ Dit verklaart waarom de classificatie van de MEK

¹²¹ Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*, 16.

¹²² Harmon, *The Terrorist Argument*, introductie.

¹²³ Ibidem, hst. 8.

¹²⁴ CNN Wire Staff, 'Iranian Exile Group Removed from U.S. Terror List', *CNN* (28 september 2012) <https://edition.cnn.com/2012/09/28/politics/mek-terror-delisting/index.html> (geraadpleegd op 17 maart 2021); Ali

een punt van debat vormde in de Amerikaanse overheid: enerzijds wilden politici de MEK niet declassificeren, omdat dit in slechte aard zou vallen bij Iran en omdat de MEK – onlangs haar imagooveranderingscampagne – bekend stond als sektarische groepering die mensenrechten schond. Anderzijds erkenden politici dat de MEK niet langer handelde als terroristische groepering.

De MEK wilde bewindslieden en burgers overtuigen van de onrechtvaardigheid van de FTO-classificatie. Naast de advertentiecampagne liet de MEK Amerikaanse hoogwaardigheidsbekleders toespraken houden op evenementen waarin ze steun betuigden aan de groepering. Belangrijke sprekers waren onder anderen Rudy Giuliani – de voormalige burgemeester van New York – voormalige directeurs van de FBI en CIA, en John Bolton, die tijdens het presidentschap van Donald Trump Nationaal Veiligheidsadviseur werd.¹²⁵

Deze grote lobbycampagne van de MEK boekte het gewenste resultaat: in september 2012 trok de toenmalige *Secretary of State*, Hillary Clinton, de classificatie van de MEK als FTO in. De *U.S. State Department* gaf de volgende verklaring:

The Secretary's decision today took into account the MEK's public renunciation of violence, the absence of confirmed acts of terrorism by MEK for more than a decade, and their cooperation in the peaceful closure of Camp Ashraf, their historic paramilitary base. [...] With today's actions, the department does not overlook or forget the MEK's past acts of terrorism, including its involvement in the killing of U.S. citizens in Iran in the 1970s and an attack on U.S. soil in 1992.¹²⁶

Door de declassificatie kreeg de MEK meer beweegruimte om haar strijd tegen Iran voort te zetten. Het vermogen van de groepering was bijvoorbeeld bevroren door de classificatie als FTO in 1997, maar kwam nu beschikbaar. De MEK kon voortaan legaal zakendoen met Amerikaanse bedrijven en legaal gefinancierd worden.¹²⁷

Gharib en Eli Clifton, 'Long March of the Yellow Jackets', *The Intercept* (26 februari 2015) <https://theintercept.com/2015/02/26/long-march-yellow/> (geraadpleegd op 19 maart 2021).

¹²⁵ Saeed Kamali Dehghan, 'Who is the Iranian Group Targeted by Bombers and Beloved of Trump Allies?', *The Guardian* (2 juli 2018) <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/02/iran-mek-cult-terrorist-trump-allies-john-bolton-rudy-giuliani> (geraadpleegd op 17 maart 2021).

¹²⁶ CNN Wire Staff, 'Iranian Exile Group Removed from U.S. Terror List'.

¹²⁷ Council on Foreign Relations, 'Mujahedeen-e Khalq'.

Maar als dit tot 2012 niet het geval was, hoe kwam de MEK dan aan het geld om de advertenciacampagne te financieren? Uit hoofdstuk 1 blijkt dat de propagandacampagne van de MEK/NCRI aanvankelijk werd gefinancierd door geld van Saddam Hoessein, maar deze financiële steun viel weg na de Amerikaanse invasie in Irak.

Financiering

De propagandacampagne was duur: in 2011 kostte een pagina-vullende advertentie in kranten als de *New York Times* al snel 40,000 dollar, en de MEK betaalde tussen de 15,000 en 30,000 dollar per toespraak van Amerikaanse hoogwaardigheidsbekleders.¹²⁸ Rudy Giuliani ontving zelfs 100,000 dollar voor een eenmalig optreden tijdens een conferentie.¹²⁹ Dit zijn opmerkelijke bedragen, omdat elke vorm van financiële steun aan de terroristische groepering bij wet verboden was.¹³⁰

Uit onderzoek van de FBI en de *U.S. Treasury Department* blijkt dat de MEK geld verdiende door onder andere witwaspraktijken via westerse bankrekeningen: MEK betaalde de Amerikaanse prominenten niet zelf, maar via Iraans-Amerikaanse culturele instellingen. Vaak circuleerde het geld in Europa, omdat de MEK door de Europese Unie al in 2009 was gedeclareerd als FTO. Vanaf Europa ging het naar individuen in de VS, die het vervolgens naar mantelorganisaties stuurden, waardoor het uiteindelijk bij de prominente sprekers belandde.¹³¹

Ook verkregen de MEK-leden geld door zich voor te doen als liefdadigheidsmedewerkers, die zogenaamd geld inzamelden voor Iraanse vluchtelingen die werden vervolgd door het Iraanse regime. Al dit geld ging naar de MEK.¹³²

Daarnaast eiste de MEK financiële compensaties van de families van haar leden, voor de onderhouds- en trainingskosten. Familieleden die hen wilden bezoeken, moesten 'borg' betalen, wat de MEK alleen gebruikte voor eigen activiteiten. In ruil voor deze 'donaties' kregen de familieleden T-shirts met een foto van de Rajavi's.¹³³

¹²⁸ Harmon, *The Terrorist Argument*, hst 8.

¹²⁹ Daniel Tovrov, 'MEK Pays US Officials, But Where Do The Iranian Exiles Get Their Money?', *International Business Times* (29 maart 2012) <https://www.ibtimes.com/mek-pays-us-officials-where-do-iranian-exiles-get-their-money-214388> (geraadpleegd op 10 maart 2021).

¹³⁰ Scott Shane, 'U.S. Supporters of Iranian Group Face Scrutiny' *New York Times* (13 maart 2012) https://www.nytimes.com/2012/03/13/us/us-supporters-of-iranian-group-mek-face-scrutiny.html?_r=1 (geraadpleegd op 10 maart 2021).

¹³¹ Tovrov, 'MEK Pays Us Officials'.

¹³² Costigan en Gold, *Terrornomics*, 72; Tovrov, 'MEK Pays Us Officials'.

¹³³ Costigan en Gold, *Terrornomics*, 71 en 72.

Het internet

Met de komst van Web 2.0. brak een nieuw digitaal tijdperk aan. Voor het eerst werd het mogelijk om als internetgebruiker zélf content te creëren en te uploaden; het web werd open en toegankelijk, en via sociale mediaplatformen kon men met elkaar communiceren.¹³⁴ Hiermee ontstond echter ook een nieuwe arena waarin informatieoorlogen gevoerd konden worden.

De MEK beheert inmiddels meerdere websites – voor de MEK, voor de NCRI, voor Maryam Rajavi, en voor de verschillende onderdelen van de MEK en de NCRI – en accounts op onder andere YouTube, Twitter, Facebook en LinkedIn. Hierop plaatst ze beeldmateriaal van MEK-bijeenkomsten en van de gruweldaden van het Iraanse regime.

Vanwege het Engelse taalgebruik zijn al deze kanalen toegankelijk voor het westerse publiek. De website van de NCRI is niet eens beschikbaar in Farsi, wat bewijst dat de NCRI zich niet langer richt tot de Iraanse bevolking, maar slechts tot het Westen.

Op de website van de NCRI verschijnen dagelijks nieuwsupdates over Iraanse zaken omtrent oppositie, protesten, mensen- en vrouwenrechten, de economie, terrorisme en het kernprogramma. Titels van artikelen bevatten vaak demoniserend taalgebruik over Iran, zoals bijvoorbeeld *'Iran: Latest IAEA Revelations Join More Than 100 Prior Reminders Iran's regime Cannot be Trusted'*¹³⁵. Dit wijst op het doel van de nieuwsartikelen om de lezer te overtuigen dat Iran de vijand is en de strijd van de MEK rechtvaardig is.

Noemenswaardig is bovendien de virtuele tour die de website aanbiedt door het Resistance Museum – een museum over de strijd van de MEK als oppositiepartij. Afbeelding 7, 8 en 9 zijn schermafbeeldingen van deze tour, waaruit het demoniserende en zelfverheerlijkende karakter van de NCRI-propaganda blijkt: 'saving the world from the mullah's nuclear menace' staat er op afbeelding 7, waarmee de NCRI suggereert dat zij door middel van hun informatieverbreiding de wereld redt.¹³⁶

De website van de MEK publiceert ook voornamelijk nieuwsberichten die Iran demoniseren, of aantonen welke goede dingen de MEK heeft gedaan. Daarnaast bevat de site een overzicht van de geschiedenis van de groepering – zie afbeelding 6 en 10.

¹³⁴ Whyte, Thrall en Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict*, 89.

¹³⁵ Mahmoud Hakamian, 'Iran. Latest IAEA Revelations Join More Than 100 Prior Reminders Iran's regime Cannot be Trusted', *NCRI* (6 maart 2021) <https://www.ncr-iran.org/en/news/nuclear/iran-latest-iaea-revelations-irans-regime-cannot-be-trusted/> (geraadpleegd op 10 maart 2021).

¹³⁶ NCRI, 'Resistance Museum – Virtual Tour', <https://www.ncr-iran.org/museum/VT/> (geraadpleegd op 15 maart 2021).

Afbeelding 6 betreft een typisch voorbeeld van propaganda, omdat het *Operation Eternal Light* beschrijft als een geslaagde aanval: het Iraanse regime had 55,000 slachtoffers, tegenover 1,304 gesneuvelde NLA-soldaten. In werkelijkheid sloeg het Iraanse leger de aanval juist neer.¹³⁷

Afbeelding 10 geeft ook een voorbeeld van propaganda weer: de MEK zet zichzelf neer als slachtoffer en benadrukt dat het regime geweld pleegde tegen vrouwen, bejaarden en kinderen. Door de zwaksten uit de samenleving als slachtoffer neer te zetten, wil de MEK de lezer laten zien hoe verschrikkelijk het Iraanse regime is.

#IranTalks

Algoritmes berekenen bij sociale media welke onderwerpen veelbesproken zijn; in computertermen heet dit *trending topics*. Deze populaire onderwerpen krijgen een podium op de mediakanalen; ze worden uitgelicht, waardoor het publiek nog groter wordt. Deze onderwerpen krijgen zo een agenda-bepalende functie: sociale media bepalen welke onderwerpen worden besproken in de maatschappij, of misschien zelfs in de politiek.¹³⁸

Op Twitter gebruikt men hashtags (#) om een tweet te koppelen aan een bepaald onderwerp of een bepaalde mening. Tweets met dezelfde hashtag worden verzameld, en ook de hashtags worden gerangschikt op populariteit. Dit betekent dat veelvoudig gebruik – of misbruik – van een bepaalde hashtag het bereik van de hashtag en de boodschap die bij de hashtag hoort vergroot.¹³⁹

Trend hijacking is een fenomeen waarbij mensen hashtags misbruiken om de aandacht van de bedoelde boodschap van de hashtag af te leiden door irrelevante informatie te plaatsen bij de hashtag. Door middel van geautomatiseerde programma's –bots– wordt een bepaalde hashtag zo vaak gedeeld dat het stijgt in populariteit, en het bereik van de misleidende informatie in de tweet groeit.¹⁴⁰

Vermoedelijk misbruikte de MEK hashtags ook op deze manier. In 2013 werden de atoomonderhandelingen tussen Iran en de P5+1 hervat, die in 2015 eindigden met de *Joint Comprehensive Plan of Action* (JCPOA).¹⁴¹ Journalisten, lobbyisten, investeerders en

¹³⁷ Goulka, 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq', 61.

¹³⁸ Whyte, Thrall en Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict*, 90 en 91.

¹³⁹ Ibidem.

¹⁴⁰ Ibidem.

¹⁴¹ Zie appendix B. De JCPOA legde Iran grote beperkingen van het kernprogramma op en kernfaciliteiten kwamen onder streng toezicht. In ruil hiervoor werden de sancties op Iran opgeheven. President Donald Trump stapte met de VS op 8 mei 2018 officieel uit dit akkoord.

burgers volgden deze onderhandeling via Twitter via #IranTalks, waar vaak gelekte informatie verscheen voordat de nieuwsmedia erover konden berichten.

Er verschenen echter ongebruikelijk veel tweets met deze hashtag die irrelevante informatie bevatten of Maryam Rajavi nadrukkelijk vermeldden. Volgens onderzoekers was dit geen toeval, maar maakten deze tweets deel uit van een georganiseerde actie om de besprekingen te dwarsbomen: door de grote hoeveelheid irrelevante informatie werd het moeilijk om feit van fictie te onderscheiden. De hoofdverdachte van deze actie was de MEK.¹⁴²

Heshmat Alavi

Hassan Heyrani, een voormalig MEK-lid, deed tegenover *The Intercept* en *The Guardian* verslag van zijn ervaringen in het MEK-kamp in Albanië.¹⁴³ Zijn uitspraken maken bovenstaande bevindingen nog aannemelijker. De MEK zou namelijk een ‘troll farm’ beheren, waar duizend leden vanachter hun computer anti-Iran en pro-MEK propaganda verspreiden via sociale media en online nieuwsartikelen:

We worked from morning to night with fake accounts [...] We had orders daily that the commanders would read for us. “It is your duty to promote this senator, this politician, or journalist writing against Iran” and we would say “Thank you, the Iranian people support you and Maryam Rajavi is the rightful leader.”¹⁴⁴

Daarnaast zouden in 2016 duizenden verdachte Twitteraccounts zijn gecreëerd, met Iran als locatie en “mensenrechten” als omschrijving¹⁴⁵, die ook in 2016 propaganda verspreiden door middel van hashtags, zoals #IranRegimeChange of #FreeIran.

Eén van deze verdachte Twitteraccounts is van Heshmat Alavi. Alavi stuurde jarenlang zelfgeschreven artikelen naar Amerikaanse media waarin de slechtheid van Iran werd aangekaart en gepleit voor de MEK als legitieme vervanging van het regime.¹⁴⁶

¹⁴² Mahdi M. Najafabadi en Robert J. Domanski, ‘Hacktivism and Distributed Hashtag Spoiling on Twitter. Tales of the #IranTalks’, *First Monday* 23 (New York 2018) 4.

¹⁴³ Na de declassificatie als FTO verhuisde de MEK naar Albanië. In 2019 woonden er nog ruim 2,000 leden in het kamp. Bron: Walker, ‘Trump allies’ Visit’.

¹⁴⁴ Merrat, ‘Terrorists, Cultists – or Champions’. Hassan Heyrani was lid van de MEK, maar verliet de groepering vanwege het gebrek aan vrijheden. Mogelijk houdt hij wrok tegen de groepering, waardoor de informatie die hij deelt vervormd of overdreven kan zijn, maar vanwege de overeenkomsten met het #IranTalksonderzoek vermoed ik dat zijn uitspraak over het gebruik van trollen door de MEK waar is.

¹⁴⁵ Merrat, ‘Terrorists, Cultists – or Champions’.

¹⁴⁶ Hussain, ‘An Iranian Activist’.

Forbes ontving bijvoorbeeld in één jaar 61 artikelen van Alavi. Volgens onderzoek van *The Intercept* bestaat Alavi echter niet echt, maar is hij een trol die wordt beheerd door MEK-leden vanuit hun kamp in Albanië.¹⁴⁷

Hassan Heyrani erkende dit: 'Heshmat Alavi is a persona run by a team of people from the political wing of the MEK'¹⁴⁸. Twee andere bronnen bevestigen dit, waaronder het voormalige MEK-lid Reza Sadeghi, die spreekt van een 'growing online propaganda center run by the group'¹⁴⁹, dat begon vanuit het Iraakse Camp Ashraf, maar dat door de komst van sociale media intensiever werd.

Alavi heeft inmiddels ruim 81,700 volgers op Twitter.¹⁵⁰ Over zijn profielfoto zit een filter heen, waardoor het goed mogelijk is dat de personage die wordt afgebeeld niet echt bestaat (zie afbeelding 11). Volgens Geoff Goldberg, een expert op het gebied van manipulatie op sociale media, vormt dit Twitteraccount het 'knooppunt' van de online-campagne van de MEK:

'The Heshmat Alavi account is part of a group of accounts, which, for years, have engaged in coordinated inauthentic behavior. [...] The account is connected to thousands of inauthentic MEK-focused accounts, many of which regularly engage with the account's tweets. The goal of these efforts is to create the illusion of a larger support base than exists in reality.'¹⁵¹

Dit strookt met het onderzoek naar de *#IranTalks-trend hijacking*, dat suggereerde dat de individuele tweets deel uitmaakten van een grote georganiseerde campagne.

Donald Trump

De aanleiding van het onderzoek van *The Intercept* was de legitimering van president Donald Trump (r. 2017-2021) om op 8 mei 2020 met de VS uit het JCPOA-verdrag te stappen. Volgens Trump was het de 'slechts mogelijk deal ooit'¹⁵², omdat het Iran niet

¹⁴⁷ *The Intercept* zocht tijdens dit onderzoek naar Heshmat Alavi contact met hem via verscheidene kanalen. Alavi ging op geen van de verzoeken in. De medewerkers van de mediakanalen die zijn werk publiceerden konden niet bevestigen dat ze Alavi ooit hebben gezien of gesproken.

¹⁴⁸ Hussain, 'An Iranian Activist'.

¹⁴⁹ Ibidem.

¹⁵⁰ Twitteraccount van Heshmat Alavi, [www.twitter.com/HeshmatAlavi](https://twitter.com/HeshmatAlavi) (geraadpleegd op 15 maart 2021).

¹⁵¹ Hussain, 'An Iranian Activist'.

¹⁵² Geciteerd uit NOS, 'Trump. VS stapt uit atoomakkoord met Iran, stelt sancties opnieuw in' (8 mei 2015) <https://nos.nl/artikel/2230985-trump-vs-stapt-uit-atoomakkoord-met-iran-stelt-sancties-opnieuw-in.html> (geraadpleegd op 17 maart 2021).

belemmerde om kernwapens te ontwikkelen, terwijl Iran zonder sancties wél het militaire budget kon vergroten met 40%. Toen journalisten van de *Washington Post* vroegen waarop Trump deze bewering baseerde, stuurde het Witte Huis hen een artikel van Alavi.¹⁵³

Dit is een concreet voorbeeld van de informatieoorlog van de MEK: de MEK verspreidde via Alavi informatie over Iran, en beïnvloedde hiermee het beleid van de VS jegens Iran. De invloed van de MEK groeide tijdens het presidentschap van Trump, omdat veel van zijn adviseurs de MEK openlijk steunden, zoals Rudy Giuliani en John Bolton.¹⁵⁴

Bolton is een van de machtigste voorstanders van de MEK en pleit voor regimeverandering in Iran, omdat 'the behaviour and the objectives of the regime are not going to change. And therefore the only solution is to change the regime itself'¹⁵⁵. Tijdens een ander interview zei Bolton dat deze regimeverandering gesteund moest worden door de VS, onder andere door het leveren van materiele en financiële steun aan de oppositie – de MEK.¹⁵⁶

Volgens een expert van een Amerikaans media-instituut, Eli Clifton, is er een verklaring waarom de MEK veel steun geniet binnen het Congres:

When [MEK] members go and swarm Capitol Hill and seek meetings with the members of Congress, they're very often the only voices that are heard, because there is simply not a lot of Iranian-American presence on Capitol Hill.¹⁵⁷

Dit is belangrijk om te vermelden, omdat het niet alleen weergeeft dat de MEK daadwerkelijk als legitieme vervanging van het Iraanse regime gezien werd door Amerikaanse politici, maar ook omdat het aantoont dat de MEK geliefd en invloedrijk was binnen de hoogste kringen van de Amerikaanse regering. Dit betekent dat de propagandacampagne van de MEK succesvol was, en dat ze hierdoor heel dicht bij het behalen van haar doel kwam: zelfs de voormalige Amerikaanse Nationaal Veiligheidsadviseur pleitte voor regimeverandering.

¹⁵³ Hussain, 'An Iranian Activist'.

¹⁵⁴ Dehghan, 'Who is the Iranian Group'.

¹⁵⁵ New York Times, 'Why John Bolton Wants a Fringe Group to Rule Iran', *YouTube* (8 mei 2018) 0'25"-0'34", <https://www.youtube.com/watch?v=cenpiO6LMpE> (geraadpleegd op 16 maart 2021).

¹⁵⁶ Fox News Insider, 'Bolton: 'Our Goal Should Be Regime Change in Iran'', *YouTube* (1 januari 2018) <https://www.youtube.com/watch?v=VmXChI3z8XU&t=253s> (geraadpleegd op 16 maart 2021).

¹⁵⁷ Dehghan, 'Who is the Iranian Group'.

Conclusie

In dit hoofdstuk onderzocht ik twee onderdelen van de informatieoorlog van de *Mujahedin-e Khalq*, namelijk haar propagandacampagne en haar gebruik van het internet om (des)informatie te verspreiden, onder andere via *trend hijacking* en *trolling*. Het is belangrijk om deze onderdelen te onderzoeken, omdat het ons leert hoe de MEK technologie gebruikt, en daardoor bijdraagt aan onze kennis van het gebruik van internet en sociale media door niet-statelijke actoren in informatieoorlogen.

De MEK verspreidt sinds de oprichting van de NCRI anti-Iran en pro-MEK propaganda, via onder andere via radio-uitzendingen, kranten en tijdschriften. Kranten speelden vanaf 2005 een nog grotere rol, omdat de MEK hierin advertenties plaatste. Met de komst van Web 2.0 kreeg de MEK nieuwe mogelijkheden om informatie te verspreiden. De laatste jaren gebruikte ze bijvoorbeeld Twitter om het narratief omtrent de JCPOA-onderhandelingen te beïnvloeden door op grote schaal tweets te versturen met #Iran-Talks met anti-Iran en pro-MEK boodschappen. Daarnaast liet ze invloedrijke Amerikanen toespraken houden om anderen te overtuigen dat de MEK legitiem en rechtvaardig was.

De propagandacampagne van de MEK moest de focus op de ‘terroristische aard’ van de groepering wegleiden en laten zien dat de MEK een imago-verandering had ondergaan. De propaganda benadrukte onder andere het feminisme van de MEK, de onveilige positie van de MEK in Irak en de rechtvaardigheid dat de MEK niet langer officieel een FTO was. Het publiek van de propaganda was het Westen, en de taal van de campagne was daarom Engels.

Hoewel de MEK als FTO niet legaal geld kon bezitten, besteedde de groepering veel geld aan de propagandacampagnes. Dit geld verkreeg ze onder andere van Saddam Hoessein, en daarna via witwaspraktijken, door oplichterij en via familieleden. Door de declassificering van de MEK als FTO in 2012 kon de groepering wel legaal gefinancierd worden.

De propagandacampagne van de MEK en haar gebruik van sociale media vormde effectieve munitie voor haar informatieoorlog tegen Iran. Ten eerste leidde haar imago-verandering tot declassificatie, waardoor de economische en legitieme hindernissen overwonnen werden en de beweegruimte van de MEK groter werd. Ten tweede wist de groepering aanhang te krijgen binnen de hoogste kringen van de Amerikaanse overheid, tijdens het presidentschap van Donald Trump, waardoor ze dichterbij haar doel kwam om het Iraanse regime omver te werpen. Ten derde baseerde president Trump zich op

een artikel van een trol die beheerd werd door de MEK bij zijn besluit om uit de JCPOA te stappen, wat betekende dat Iran weer sancties opgelegd kreeg.

In deze scriptie heb ik onderzocht hoe de MEK invloed uitoefende op het Amerikaanse beleid jegens Iran, in de informatieoorlog tegen Iran: een strijd waarbij gevochten wordt met informatie dat wordt ingezet om de vijand schade te berokkenen voor eigen strategisch of politiek gewin. Dit is een vorm van oorlogsvoering die we mogelijk in de toekomst vaker zullen zien, nu technologie alsmaar geavanceerder wordt, en (des)informatie binnen enkele seconden een miljoenenpubliek kan bereiken. Met mijn scriptie wil ik bijdragen aan de kennis die we hebben over de manier waarop niet-statelijke actoren informatie kunnen inzetten om hun vijand te schaden.

De MEK schaadde Iran niet rechtstreeks, maar verspreidde schadelijke informatie over Iran in de VS om een politieke reactie uit te lokken. Bijvoorbeeld in 2002, toen de NCRI geheime nucleaire informatie over Iran onthulde aan de VS, wat leidde tot een internationale politieke reactie. Waarom gebruikten ze deze strategie, hoe vormt de onthulling in 2002 een voorbeeld van deze informatieoorlog en hoe oefende ze invloed uit met deze oorlog op het Amerikaanse Iranbeleid?

Ten eerste heb ik onderzocht waarom de MEK overging van een fysieke strijd naar een informatieoorlog. Haar doel was sinds 1979 veranderd van het afzetten van sjah Reza Pahlavi naar het omverwerpen van het fundamentalistische regime van ayatollah Khomeini. De MEK wilde dit doel bereiken door een revolutionaire strijd op te wekken in Iran. Mijn bevindingen zijn dat de MEK in de loop van de jaren tachtig legitimiteit verloor onder de Iraanse bevolking vanwege de samenwerking met Saddam Hoessein in de Iran-Irakoorlog. Hierdoor stortte de fundering voor een Iraanse revolutie in, en moest de MEK op zoek naar een nieuwe strategie. Ze hoopte door het gebruik van propaganda politieke steun te vinden in met name de VS. Hiervoor had de MEK een nieuw imago nodig; ze had immers meerdere Amerikanen vermoord tijdens haar terreurfase, waardoor ze in 1997 was geclassificeerd als terroristische groepering. Vanaf 2001 stopte de MEK daarom met het plegen van geweld, en ging ze zich volledig richten op een informatieoorlog, via propaganda dat voornamelijk werd verspreid via het internet.

Ten tweede heb ik onderzocht hoe de MEK haar informatieoorlog vormgeeft door één bepaalde gebeurtenis te analyseren als casus, namelijk de onthulling door de NCRI van verborgen Iraanse kerninstallaties in 2002. We hebben gezien dat Iran door de onthulling voor het eerst onder vuur kwam te liggen vanwege haar verborgen

kernprogramma, wat leidde tot inspecties van de IAEA, officiële beschuldigingen van de VS dat Iran nu écht kernwapens had, onderhandelingen met de EU-3 en uiteindelijk, in 2006, tot sancties. Dit betekent dat de MEK succesvol informatie had ingezet om haar doel te bereiken, omdat het bestaan van het Iraanse regime bemoeilijkt werd door de sancties en de internationale druk. Daarnaast hebben we gezien dat de berichtgeving rondom de onthulling door de Amerikaanse media en de regering niet kritisch was. Ik vermoed dat de VS onkritisch was, omdat ze eindelijk 'bewijs' had voor haar beschuldigingen dat Iran kernwapens ontwikkelde en dit bewijs niet wilde ondermijnen. De VS had namelijk ook een bepaald doel: het Iraanse kernprogramma aan banden leggen. Ik concludeer hierdoor dat het niet per se uitmaakte dat de oorsprong van de onthulde informatie mysterieus was, of de NCRI als terroristische partij niet legitiem, omdat de daad toch grote politieke gevolgen had.

Ten derde heb ik twee middelen waarmee de MEK de informatieoorlog voert geanalyseerd, namelijk de verspreiding van propaganda en het gebruik van het internet en sociale media. Ik heb aangetoond dat de MEK propaganda voerde om haar imago te veranderen en de VS te overtuigen dat ze het enige democratische alternatief voor het Iraanse regime was, en zeker niet terroristisch. Dit deed ze effectief middels het plaatsen van advertenties in grote Amerikaanse kranten, maar ook via sociale media: op haar websites en kanalen plaatste de groepering berichten waarin Iran werd neergezet als kwaadaardige actor, en de MEK als slachtoffer van de gruwelijkheden van het Iraanse regime en de rechtvaardige oppositie hiertegen. Daarnaast maakte ze handig gebruik van het sociale mediasysteem dat berichten rangschikt op populariteit, door haar boodschap hoog in de ranglijst te laten komen waardoor het bereik van de boodschap groter werd.

Uit deze scriptie blijkt dat de MEK het Amerikaanse beleid jegens Iran beïnvloedde tussen 2002 en 2019 door propaganda en schadelijke informatie over Iran te verspreiden, vooral via kranten en sociale media, waarbij de groepering populaire onderwerpen op sociale media kaapte om haar eigen boodschap aan een groot publiek te verspreiden. Daarnaast gebruikte de groepering ten minste één fictief persoon om de informatie te verspreiden. De MEK kon ondanks haar terroristische status het Amerikaanse beleid jegens Iran beïnvloeden, omdat de boodschap die ze verspreidde voordelen had voor de Amerikaanse overheid. Met andere woorden, de VS was ontvankelijk voor de schadelijke informatie van de MEK over Iran en gebruikte de informatie voor beleidsbepalende doeleinden, omdat de VS deze beleidsverandering wenste.

Technologie wordt steeds geavanceerder en gaat een steeds belangrijkere rol spelen in onze samenleving. Naast informatieoorlogen gaan ook cyberoorlogen naar verwachting vaker en intensiever voorkomen. Ik stel daarom voor om verder onderzoek te doen naar de raakvlakken die de informatieoorlogen van niet-statelijke actoren hebben met cyberoorlogen, zoals de inzet van *bots* die bij beide typen oorlogsvoering voorkomt, Als de MEK *bots* kan ontwikkelen, kunnen ze dan nog meer software en technologische vernuft gebruiken om Iran te schaden?

We denken bij terroristische groeperingen vaak aan die AK-47's en handgranaten waarmee ze hun boodschap zichtbaar willen maken, of hun doel af willen dwingen. Dit onderzoek naar de MEK toont aan dat niet-statelijke actoren een andere, minder geweldadige strategie kunnen gebruiken om hun doel te bereiken, óók terroristische groeperingen.

Afbeeldingen

Afbeelding 1 – schermafbeelding van de opname van de persconferentie van 14 augustus 2002. Jafarzadeh wijst op deze afbeelding de locatie van Arak aan. Bron: Toespraak Jafarzadeh, 'Evelation of nuclear sites in Natanz and Arak'.

NATANZ, IRAN -- SITE OVERVIEW

INSTITUTE FOR SCIENCE AND
INTERNATIONAL SECURITY

IMAGE CREDIT: DIGITALGLOBE
DATE OF IMAGE 16 SEPT 2002

THE NATANZ SITE IS A POTENTIAL URANIUM ENRICHMENT FACILITY,
POSSIBLY A GAS CENTRIFUGE SITE. IT IS LOCATED APPROXIMATELY
100 MILES SOUTH OF TEHRAN.

Afbeelding 2 – satellietfoto van de onthulde installatie in Natanz. Bron: *Institute for Science and International Security*, 'Natanz, Iran – Site Overview' (16 september 2002) <https://isis-online.org/uploads/isis-reports/images/NATANZ1.JPG>.

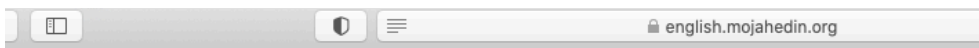
Afbeelding 3 – Maryam Rajavi tijdens de viering van de oprichting van de MEK, 3 september 2019. Bron: www.maryam-rajavi.com/en/photos/.

Afbeelding 4 – Maryam Rajavi tijdens een EP Videoconferentie, 7 oktober 2020. Bron: www.maryam-rajavi.com/en/photos/.

Afbeelding 5 – vrouwelijke soldaten binnen het National Liberation Army dragen AK-47-geweren tijdens een vlaggen ceremonie, 29 januari 1997. Bron: Cohen, *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq*.

The Iranian National Liberation Army (NLA), in which women play an active role, has carried out a hundred assaults against the Khomeini armed forces

The MEK predicated its installment in Iraq on preserving its independence and the non-interference of Baghdad in the politics and operations of the Iranian Resistance, a condition that was agreed upon in bilateral negotiations with the Iraqi government.

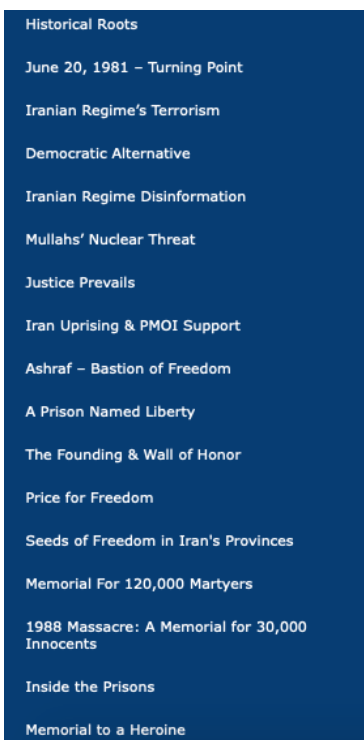
The NLA engaged in hundreds of assaults against the military of the Iranian regime. On July 25, 1988, the NLA launched its largest operation, called "Eternal Light," in which it targeted the entirety of the Iranian regime. The Iranian regime suffered 55,000 casualties, and on its part, the NLA lost 1,304 of its officers and soldiers, heroes who laid down their lives for the freedom of their country.

Middle East analysts and observers attributed Khomeini's acceptance of the ceasefire with Iraq in 1988 to the efforts of the NLA.

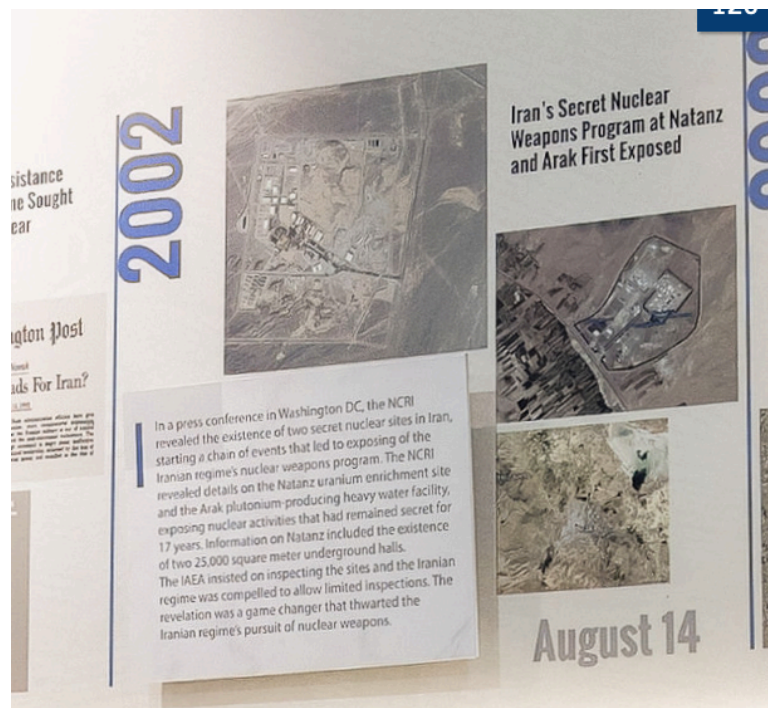
Afbeelding 6 – schermafbeelding van een bericht waarin de MEK propaganda omtrent *Operation Eternal Light* en de positie van vrouwen verspreidt, van de website english.mojahedin.org. Bron: english.mojahedin.org/i/primer-the-history-the-peoples-mojahedin-organization-iran.

Afbeelding 7 – schermafbeelding van de virtuele tour door het Resistance Museum op de website www.ncr-iran.org. Bron: www.ncr-iran.org/en/exhibition-virtual-tour/.

Afbeelding 8 – schermafbeelding van de ingezoomde menubalk van de virtuele tour, op ncr-iran.org.

Afbeelding 9 – schermafbeelding van de ingezoomde expositie van de virtuele tour, op ncr-iran.org.

Post-1981: The dark terror of the Khomeini regime and the founding of the NCRI

On the morrow of the June 20 demonstration, the Iranian regime launched a ruthless crackdown against all opposition forces, especially the supporters and members of the MEK. The regime's forces chased and executed many of the Mojahedin's members in the streets, and thousands were dragged into the regime's prisons, where they were subjected to inhuman tortures and were later executed. Women, children, elderly—no one was spared.

The regime's executioners did not spare women, children, or elderly—photo of a young, 18-year-old MEK member shot after being tortured (1981)

Following the banning of all opposition forces, the Khomeini regime executed and murdered some 120 thousand people, most of whom were affiliated with the MEK. In Khomeini's prisons, his guards and executioners resorted to the most vile and brutal tortures. Khomeini's *fatwas* give his torturers free rein to do anything they want to torment the Mojahedin, including rape, severing body organs, gouging eyes, etc. On some accounts, the regime's guards extracted the blood of MEK members before executing them so they could use it for the own medical needs of their own guards and soldiers. Pregnant women were tortured and executed. Young girls were raped before their execution. These are just some of the brutalities that the Iranian regime imposed on MEK prisoners

Afbeelding 10 – schermafbeelding van de website english.mojahedin.org met verontrustende beelden en informatie over de executie van vrouwen, kinderen en bejaarden.

 Heshmat Alavi
79.2K Tweets

 Follow

Heshmat Alavi
@HeshmatAlavi

Covering [#Iran](#) & [#MidEast](#), especially what MSM won't.

Have a passion for exposing Tehran apologists/lobbyists.

Telegram — t.me/realHeshmatAla...

 Somewhere irancommentary.wordpress.com Born March 31, 1978
 Joined June 2014

577 Following **81.7K** Followers
Not followed by anyone you're following

Tweets **Tweets & replies** **Media** **Likes**

Afbeelding 11 – Schermafbeelding van het Twitteraccount van de vermeende trol Heshmat Alavi. Bron: Twitteraccount van Heshmat Alavi, <https://twitter.com/HeshmatAlavi> (geraadpleegd op 17 maart 2021).

Figuur 1: Logo van de *Mujahedin-e Khalq*. Bron: wikipedia.com

In het officiële embleem van de *Mujahedin-e Khalq* zijn verschillende ideologische kenmerken van de groepering te zien. Ervand Abrahamiam schreef in 1989 een uitgebreid boek over de beweging, die geldt als belangrijkste naslagwerk van alle literatuur dat later over de MEK is geschreven. Abrahamian schreef:

‘Het dikgedrukte Perzische schrift onder het embleem betekent ‘The People’s Mojahedin of Iran’. Daarboven is in vier tekens een datum te zien, 1344. In onze jaartelling is dit het jaar 1965, het jaar waarin de groepering werd opgericht. Bovenaan staat in het Arabische schrift een passage uit de Koran die goddelijke beloningen belooft aan mensen die hebben gestreden voor het doel van de groepering. Het geweer en de vuist symboliseren de gewapende strijd; de sikkel en het aambeeld, de boerenstand en de arbeidersklasse; de bladeren rechts, de wens voor universele vrede; de grote cirkel om het embleem heen, de mondiale en internationalistische visie van de groepering. Het embleem werd altijd gedrukt in het rood: de kleur die wordt geassocieerd met zowel internationale radicalisme en Sjiisme.’¹⁵⁸

¹⁵⁸ Abrahamiam, *Radical Islam*, 103.

14 augustus 2002	De <i>National Council of Resistance of Iran</i> onthult het bestaan van twee geheime nucleaire installaties in Natanz en Arak
Februari 2003	President Khatami erkent het bestaan van de twee nucleaire installaties. Inspecties door de IAEA beginnen.
Juni 2003	Rapport van de IAEA concludeert dat Iran de veiligheidsovereenkomst heeft geschonden. Raad van Bestuur van de IAEA daagt Iran niet voor de VN Veiligheidsraad, maar raadt Iran aan om de Natanz-installatie niet van nucleair materiaal te voorzien.
Augustus 2003	EU-3 (Frankrijk, Groot-Brittannië en Duitsland) starten een gezamenlijke poging om te onderhandelen met Iran. De Verenigde Staten weigert aan deze onderhandelingen deel te nemen.
21 oktober 2003	Iran en de EU-3 bereiken een akkoord in Teheran: Iran zal volledig meewerken met de IAEA, oude schendingen van de veiligheidsovereenkomst verbeteren en alle verrijking van uranium opschorten. EU-3 erkent het recht van Iran om kernenergie te gebruiken voor vreedzame, civiele doeleinden.
December 2003 – augustus 2004	Iran en de IAEA zijn het oneens over de mate van opschorting van de nucleaire activiteiten van Iran, waaronder de productie van centrifugeonderdelen.
September 2004	Resolutie van Raad van Bestuur van IAEA waarin wordt opgeroepen dat Iran de productie van centrifugeonderdelen moet opschorten. Dit is een indirecte dreiging dat de IAEA Iran voor de Veiligheidsraad wil dagen.
15 november 2004	EU-3 en Iran bereiken een akkoord in Parijs over een uitgebreide opschorting van verrijking- en conversiegerelateerde nucleaire activiteiten. Dit akkoord vormt de basis voor het lange termijnakkoord tussen de U-3-Iran dat Iran alleen een nucleair programma doorloopt voor vreedzame doeleinden.
Maart 2005- mei 2005	Iran presenteert een nieuw voorstel aan de EU-3. Deze wordt niet aangenomen, waarop Iran dreigt om enkele belangrijke nucleaire activiteiten (conversie van uranium) te hervatten. EU-3 dreigt om helemaal te stoppen met onderhandelen als Iran deze activiteiten niet opschort.
3 augustus 2005	Mahmoud Ahmadinejad wordt gekozen als president van Iran. Ahmadinejad is een felle voorstander van het nucleaire programma en onder zijn bewind voerde Iran een agressief buitenlandbeleid.
8 augustus 2005	Ahmadinejad hervat de conversie van uranium, waarmee hij breekt met de akkoorden met de IAEA. Het Parijsakkoord van november 2004 is hierdoor krachteloos gemaakt.
Augustus – september 2005	EU-3 akkoord valt uiteen wanneer Iran de conversie van uranium hervat. Ahmadinejad geeft een toespraak aan de VN waarin hij zegt dat Iran het recht heeft om een nucleair programma te ontwikkelen.

Februari 2006	De IAEA stemt in om Iran voor de VN Veiligheidsraad te dagen. Iran reageert hierop door het project om uranium te verrijken te hervatten.
April 2006	Ahmadinejad verklaart dat Iran beschikt over kerntechnologie, maar beweert dat deze technologie slechts wordt gebruikt voor het opwekken van energie, en niet voor het produceren van wapens.
6 juni 2006	P5+1 wordt opgericht: Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, de VS, China en Rusland gaan samen onderhandelen met Iran.
31 juli 2006	De VN Veiligheidsraad neemt de eerste resolutie aan die eist dat Iran stopt met het verrijken van uranium.
Augustus 2006	Iran verwerpt de eis om uraniumverrijking te stoppen.
2006-2010	De VN Veiligheidsraad neemt in totaal zes resoluties aan en legt Iran verscheidene sancties op.
2009	Barack Obama wordt gekozen als president van de Verenigde Staten. Obama wil Iran door middel van multilaterale samenwerking op een effectieve manier dwingen om te stoppen met het kernprogramma.
Juni 2013	Hassan Rouhani wordt gekozen als president van Iran. Rouhani is gematigder dan Ahmadinejad, en staat meer open voor onderhandelingen.
2013-2015	Onderhandelingen.
Oktober 2015	P5+1 en Iran nieuwe officieel de nieuwe deal (JCPOA) aan.
8 november 2016	Donald Trump wordt gekozen als 45 ^{ste} president van Amerika. Tijdens zijn verkiezingscampagne noemde hij de JCPOA de slechtste deal ooit, en pleitte voor een nieuwe deal.
8 mei 2018	Trump stapt uit de JCPOA en wil Iran economische sancties opleggen.

International Institute for Strategic Studies (IISS), *Iran's Strategic Weapons Programmes. A Net Assessment* (Londen 2005) en Kate Lyons, 'Irans Nuclear Talks: Timeline', *The Guardian* (14 juli 2015) <https://www.theguardian.com/world/2015/apr/02/iran-nuclear-talks-timeline> (geraadpleegd op 10 februari 2021) en Kelsey Davenport, 'Timeline of Nuclear Diplomacy with Iran' *Arms Control Association* (maart 2021) <https://www.arms-control.org/factsheets/Timeline-of-Nuclear-Diplomacy-With-Iran> (geraadpleegd op 17 maart 2021).

SPECIAL ISSUE

IRAN LIBERATION

News Bulletin of the Foreign Affairs Committee of the National Council of Resistance of Iran

August 19, 2002

IRANIAN RESISTANCE EXPOSES

Mullahs' Top Secret Nuclear Sites and Weapons of Mass Destruction Projects

Stunned silence in Tehran after revelations

○ **Jafarzadeh:** "West's appeasement of the mullahs has emboldened them in their drive to acquire WMD."

○ **International Atomic Energy Agency's** spokeswoman said IAEA had not inspected Iran's nuclear facilities in Bushehr.

○ **Associated Press:** Officials acknowledged that Iran is moving forward with its clandestine nuclear weapons program.

○ **Fox News TV:** U.S. officials said that the information is being taken seriously and is being analyzed.

○ **Al-Jazeera TV:** The Iranian Resistance revealed that the Tehran regime has built two nuclear centers for military purposes.

○ **World Tribune.Com:** Western intelligence sources confirmed that Tehran is constructing the two facilities.

○ **UPI:** The facilities had been kept hidden from the International Atomic Energy Agency.

Alireza Jafarzadeh, from NCRI representative office in the U.S. briefs reporters in Washington, D.C., on Tehran's nuclear projects.

Mullahs' Top Secret Nuclear Sites and WMD Projects Exposed at NCRI Press Conference

The representative office of the National Council of Resistance of Iran in Washington, D.C., revealed on Wednesday, August 14, two top-secret nuclear sites in Iran and the clerical regime's new nuclear, biological and chemical weapons projects at a press conference in Washington, D.C.

More than 40 U.S. and international news organizations attended the press conference at the Willard Hotel. Members of Washington's diplomatic corps were also present.

Mr. Alireza Jafarzadeh, an official of the NCRI's U.S. representative office, exposed the mullahs' extensive drive to acquire nuclear, chemical and biological weapons on the basis of a report by the Defense and Strategic Research Committee of the NCRI, compiled with the help of the Mojahedin Command inside Iran.

Excerpts from the information provided by Mr. Jafarzadeh to the press appear below:

On the surface, the Iranian regime's main nuclear activities are focused on Bushehr's nuclear power plant, but in reality many secret nuclear programs are at work without the knowledge of International Atomic Energy Agency (IAEA).

One of these top secret projects is Natanz's nuclear facility. Natanz is about 100 miles north of Isfahan. The other one is Arak's atomic facilities. Arak is a city in central Iran, 150 miles south of Tehran. These two projects have been kept secret until now.

• Top Secret Project in Natanz, Kashan

1- This is one of the secret projects of mullahs' Atomic Energy Organization (AEOI), which is directly supervised by the clerical regime's Supreme National Security Council.

2- In order to prevent any leaks, this project is pursued under the cover of a project for eradicating deserts. Its installations is located in old Kashan-Natanz Highway, cross a village called Deh-Zireh located 40 kilometers (25 miles) south east of Kashan. This area of nearly 1,000 square kilometers is under the jurisdiction of the Governor's Office of Kashan.

3- The land considered for this project is 100,000 square meters with two large

Mullahs' Atomic Energy Organization runs numerous secret projects without international monitoring. An advisory group to Khatami also supervises the research for weapons of mass destruction.

25,000-meter halls in an area near several administrative buildings for 1,000 personnel. Underground facilities have also been considered for this project.

4- Each of the halls is 8 meters deep in the ground, protected by a concrete wall 2.5 meters thick, and surrounded by another concrete wall to make it resistant against explosions.

5- The construction of the buildings of this project began two years ago by two construction companies, Jahad-e Towse'eh and Towse'eh-Sakhteman and is due to be finished by March 2003. Installation of technical facilities will subsequently begin.

6- The project has cost 95 billion toman so far. Its budget has been provided by the Supreme Security Council, and is not overseen by the Budget and Planning Organization.

7- Mir- Hossein Moussavi, former Iranian Prime Minister and representative of the Supreme Security Council, visited this project in early August. Gholamreza Aghazadeh, head of the Atomic Energy Organization, visits Kashan every month to oversee the progress in this project.

8- To create a better cover, the Atomic Energy Organization has set up a front company by the name of Kala-Electric through which it pursues all the project's needs for facilities and equipment. The office of this company is located at 33 Fifteenth Street, Seyed-Jamaledin

Assadabadi Avenue, Tehran. The officials of this company have made several trips to China and India in the year 2001.

9- The company is run by Davood Aqajani who is also the managing director of Natanz Project. The company's communications and contacts with the Atomic Energy Organization is done directly through the office of AEOI chief, Gholamreza Aghazadeh.

• Nuclear Project in Arak

1 - The Atomic Energy Organization began the construction of this nuclear facility in Arak's Khondaub region in 1996. This is a heavy water project. It is considered a top-secret project within the AEOI and is supervised by Dr. Mohammad Qannadi, Deputy for Production of Nuclear Fuel.

2 - This under-construction project is located at Qatran Workshop (near Qara-Chai River), 5 miles in Arak-Khondaub Highway, Khondaub. It requires access to a lot of water and for this reason it is located on a river bank.

Senior authorities of the Provincial Governor's Office in Arak have been instructed by the regime's security officials not to disclose the address and location of this site.

3 - To prevent any leaks from this project and to make it untraceable, the AEOI is implementing the plan through an affiliate front company, the Mesbah Energy Co. The company's CEO and the man running this project in the AEOI is Daryoush Shaibani.

4- The headquarters of Mesbah Energy Company is located at 77 Armaghan Gharbi, Valiasr Ave., across from Mellat Park, Tehran.

Operational manager for the project is Behnam Asgarpour who is based at the project's site in Khondaub.

5- Given the clandestine nature of this project, its budget is not supervised by the regime's Organization for Planning and Budget.

6- Arak's project is not officially registered with AEOI's human resources office because of its importance and sensitivity. It is directly overseen by

Appendix D **Overzicht van advertenties van de MEK in Amerikaanse kranten**

2005-2010: de MEK wil haar legitimiteit vergroten en plaatst daarom veel advertenties waarin het zogenaamde democratische en populaire karakter van de groepering naar voren komt. Ook de 'removal of the terror tag' vormt een belangrijk thema.

2011: de advertenties gaan voornamelijk over de dreiging van de overname van de MEK-kampen in Irak door post-Saddam-autoriteiten. Ook de positie van vrouwen wordt uitgelicht, maar in tegenstelling tot de voorgaande jaren staat nu niet de vechtlust van de vrouwelijke MEK-soldaten centraal, maar juist hun kwetsbare en onbeschermd status:

- *Washington Post*, 4 augustus 2011, 'Dear Hillary': een paginabrede advertentie met de afbeelding van een jong meisje, met de tekst: 'Dear Hillary, my name is Shaghayegh. I am 14 and I live in Camp Ashraf, Iraq. I am afraid I am going to be murdered. My father was tortured to death by Iranian government in 2008 since he was a supporter of Mujahedin-e Khalq (MEK) opposition Movement.'
- *New York Times*, 11 oktober 2011, 'Delist MEK (PMOI) Now; Protect Camp Ashraf': tekst en veertien namen van Amerikaanse politici, van onder andere John Bolton – een voormalige VN-ambassadeur en de Nationaal Veiligheidsadviseur onder president Trump – met de boodschap dat de Amerikaanse terughoudendheid jegens de MEK ouderwets was en dat de MEK juist gezien moest worden als de 'principal opposition movement' van Teheran.
- *Washington Post*, 22 november 2011, 'Bipartisan Letter to Obama': een document dat was ondertekend door Amerikaanse hoogwaardigheidsbekleders, waarin stond dat een MEK-lid dat de status van een 'protected person' had gekregen door het Amerikaanse leger in Irak – wat betekende dat dit leger dit persoon volgens de Vierde Geneefse Conventie diende te beschermen – was neergeschoten door Iraakse veiligheidstroepen in 2011.
- *Washington Post*, 11 december 2011: advertentie met de namen van leden van het Amerikaanse Huis van Afgevaardigden die de boodschap ondersteunen dat de Iraakse president Nouri al-Maliki een moordenaar is en dat het bespottelijk is dat de Amerikaanse regering een bezoek van deze president plant.

2012: de advertenties tonen voornamelijk de steun van westerse politici aan de MEK; alles draait om de urgentie om de MEK te declassificeren als een terroristische groepering. Advertenties hebben teksten als '1400 Parliamentarians Gathered in Brussels', of 'Mass March in Frankfurt for De-Listing MEK' om te laten zien dat andere westerse mensen de MEK steunen en dat de lezer dat óók zou moeten doen:

- *Washington Times*, 13 januari 2012, 'Remove Iran's Democratic Opposition, MEK/PMOI, from US Terror List and Protect Camp Ashraf Residents': een advertentie met negentien namen van Amerikaanse hoogwaardigheidsbekleders die wensen dat de MEK geclassificeerd wordt.

2013: waar advertenties in voorgaande jaren nog paginavullend, maar in zwart-wit afgedrukt waren, zijn de meeste advertenties vanaf 2013 – wanneer de MEK is gedeclassificeerd als FTO – een halve pagina groot, maar afgedrukt in kleur. Het voornaamste thema in deze advertenties is de dreiging van Irak op hun kampen.

Alle informatie in dit overzicht komt uit het boek *The Terrorist Argument* van Christopher Harmon, hoofdstuk 8: 'advertising: The People's Mujahideen e Khalq', pagina 13 tot en met 25.

Lijst met afkortingen

CIA	<i>Central Intelligence Agency</i>
EU-3	Duitsland, Frankrijk en Groot-Brittannië tijdens de onderhandelingen met Iran over het Iraanse kernprogramma
FTO	<i>Foreign Terrorist Organization</i>
IAEA	Internationaal Atoomenergieagentschap
IISS	<i>International Institute for Strategic Studies</i>
IRI	Islamitische Republiek Iran
IRP	Islamitische Republikeinse Partij
JCPOA	<i>Joint Comprehensive Plan of Action</i>
MEK	<i>Mujahedin-e Khalq</i>
NCRI	<i>National Council of Resistance of Iran</i>
NLA	<i>National Liberation Army</i>
NPV	Non-proliferatieverdrag (1968)
P5+1	De vijf permanente leden van de VN Veiligheidsraad – China, Frankrijk, Groot-Brittannië, Rusland en de Verenigde Staten plus Duitsland, tijdens de onderhandelingen met Iran over het Iraanse kernprogramma
VN	Verenigde Naties
VS	Verenigde Staten

Secundaire literatuur

Abrahamiam, Ervand, *Radical Islam. The Iranian Mojahedin* (London 1989).

Baghat, Gawdat, 'The War on Terrorism. The Mujahedeen e-Khalk Saga', *Studies in Conflict & Terrorism* 27 (Indiana 2004) 5, 377-38.

Berman, Ilan, 'How America's Iran Outreach is Missing in Action', *Washington Times* (5 september 2019) <https://www.washingtontimes.com/news/2019/sep/5/how-americas-iran-outreach-missing-action/>.

Borger, Julian, 'US Accuses Iran of Secret Nuclear Weapons Plan', *The Guardian* (14

december 2002) <https://www.theguardian.com/world/2002/dec/14/iraq.iran>.

Brakel, Anneloe, *Mujahedin-e Khalq. Een pion in het politieke schaakspel van de Verenigde Staten en Iran?* (Utrecht 2019).

Broad, William J. en David E. Sanger, 'Relying on Computer, U.S. Seeks to Prove Iran's Nuclear Aims', *New York Times* (13 november 2005) <https://www.nytimes.com/2005/11/13/world/middleeast/relying-on-computer-us-seeks-to-prove-irans-nuclear-aims.html>.

Bruck, Connie, 'Exiles. How Iran's Expatriates are Gaming the Nuclear Threat', *The New Yorker* (6 maart 2006) <https://www.newyorker.com/magazine/2006/03/06/exiles-6>.

Brzezinski, Zbigniew, Brent Scowcroft en Richard Murphy, 'Differentiated Containment', *Foreign Affairs* 76 (New York 1997) 3.

Cohen, Ronen A., 'The Mojahedin-e Khalq versus the Islamic Republic of Iran. From War to Propaganda and the War on Propaganda and Diplomacy', *Middle Eastern Studies* 54 (Oxfordshire 2018) 6, 1000-1014.

Cohen, Ronen A., *The Rise and Fall of the Mojahedin Khalq 1987-1997* (Sussex 2009).

Costigan, Sean S. en David Gold, *Terrornomics* (Oxfordshire 2016).

Council on Foreign Relations, 'Mujahedeen-e Khalq' (28 juli 2014) <https://www.cfr.org/background/mujahadeen-e-khalq-mek>.

CNN Wire Staff, 'Iranian Exile Group Removed from U.S. Terror List', *CNN* (28 september 2012) <https://edition.cnn.com/2012/09/28/politics/mek-terror-delisting/index.html>.

Daniel, Elton L., *The History of Iran* (Santa Barbara 2012).

Davenport, Kelsey, 'Timeline of Nuclear Diplomacy with Iran', *Arms Control Association* (Maart 2021) <https://www.armscontrol.org/factsheets/Timeline-of-Nuclear-Diplomacy-With-Iran>.

Dehghan, Saeed Kamali, 'Who is the Iranian Group Targeted by Bombers and Beloved of Trump Allies?', *The Guardian* (2 juli 2018) <https://www.theguardian.com/world/2018/jul/02/iran-mek-cult-terrorist-trump-allies-john-bolton-rudy-giuliani>.

Falk, Richard, 'Interviews with Abol-Hassan Banisadr and Masoud Rajavi', *Alternatives* 8 (Montréal 1982) 1, 91-107.

Gharib, Ali en Eli Clifton, 'Long March of the Yellow Jackets', *The Intercept* (26 februari 2015) <https://theintercept.com/2015/02/26/long-march-yellow/>.

Goulka, Jeremiah E., 'The Mujahedin-e Khalq in Iraq. A Policy Conundrum', *RAND Corporation* (Santa Monica 2009) search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nlebk&AN=296744&site=ehost-live, iii-105.

Hakamian, Mahmoud, 'Iran. Latest IAEA Revelations Join More Than 100 Prior Reminders Iran's regime Cannot be Trusted', *NCRI* (6 maart 2021) <https://www.ncr-iran.org/en/news/nuclear/iran-latest-iaea-revelations-irans-regime-cannot-be-trusted/>.

Harmon, Christopher C., *The Terrorist Argument. Modern Advocacy and Propaganda* (Washington D.C. 2018) PDF E-book.

Hurst, Steven, *The United States and the Iranian Nuclear Programme. A Critical History* (Edinburgh 2018).

Hussain, Murtaza, 'An Iranian Activist Wrote Dozens of Articles for Right-Wing Outlets.

But is He a Real Person?', *The Intercept* (9 juni 2019) <https://theintercept.com/2019/06/09/heshmat-alavi-fake-iran-mek/>.

International Institute for Strategic Studies (IISS), *Iran's Strategic Weapons Programmes. A Net Assessment* (Londen 2005).

Katzman, Kenneth, 'Iran. Current Developments and U.S. Policy', *CRS Issue Brief for Congress* (Washington 2003).

Katzman, Kenneth, *Iran. U.S. Concerns and Policy Responses* (Darby 2012).

Lyons, Kate, 'Irans Nuclear Talks. Timeline', *The Guardian* (14 juli 2015)
<https://www.theguardian.com/world/2015/apr/02/iran-nuclear-talks-timeline>.

Merrat, Arron, 'Terrorists, Cultists – or Champions of Iranian democracy? The Wild Wild Story of The MEK', *The Guardian* (9 november 2018) <https://www.theguardian.com/news/2018/nov/09/mek-iran-revolution-regime-trump-rajavi>.

Mull, Christian en Matthew Wallin, 'Propaganda. A Tool of Strategic Influence', *American Security Project* (Washington 2013) 1-10.

Najafabadi, Mahdi M. en Robert J. Domanski, 'Hacktivism and Distributed Hashtag Spoiling on Twitter. Tales of the #IranTalks', *First Monday* 23 (New York 2018) 4.

NOS, 'Trump. VS stapt uit atoomakkoord met Iran, stelt sancties opnieuw in' (8 mei 2015)
<https://nos.nl/artikel/2230985-trump-vs-stapt-uit-atoomakkoord-met-iran-stelt-sancties-opnieuw-in.html>.

Panah, Maryam, *The Islamic Republic and the World. Global Dimensions of the Iranian Revolution* (Londen 2007) ProQuest Ebook Central,
<https://ebookcentral.proquest.com/lib/uunl/detail.action?docID=3386137>.

Porter, Gareth, *Manufactured Crisis. The Untold Story of the Iran Nuclear Scare*

(Washington D.C. 2014).

Rahimpour, Rana, 'Iran's Supreme Leader: Who might succeed Ali Khamenei?', *BBC* (11 december 2020) <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-55257059>.

Regencia, Ted, 'MEK's Violent Past Looms over US Lobby for Regime Change in Iran', *Al Jazeera* (29 maart 2018) <https://www.aljazeera.com/news/2018/3/29/meks-violent-past-looms-over-us-lobby-for-regime-change-in-iran>.

Rezaei, Fehrad, *Iran's Nuclear Program. A Study in Proliferation and Rollback* (Londen 2017).

Ritter, Scott, *Dealbreaker. Donald Trump and the Unmaking of the Iran Nuclear Deal* (Atlanta 2018).

Rubin, Elizabeth, 'An Iranian Cult and Its American Friends', *New York Times* (13 augustus 2011) <https://www.nytimes.com/2011/08/14/opinion/sunday/an-iranian-cult-and-its-american-friends.html>.

Shane, Scott, 'U.S. Supporters of Iranian Group Face Scrutiny', *New York Times* (13 maart 2012) https://www.nytimes.com/2012/03/13/us/us-supporters-of-iranian-group-mek-face-scrutiny.html?_r=1.

Tovrov, Daniel, 'MEK Pays US Officials, But Where Do The Iranian Exiles Get Their Money?', *International Business Times* (29 maart 2012) <https://www.ibtimes.com/mek-pays-us-officials-where-do-iranian-exiles-get-their-money-214388>.

Walker, Shaun, 'Trump allies' Visit Throws Light on Secretive Iranian Opposition Group', *The Guardian* (13 juli 2019) <https://www.theguardian.com/world/2019/jul/15/trump-allies-visit-throws-light-on-secretive-iranian-opposition-group-mek>.

Weisman, Steven R. 'Iran Is Going Ahead With Nuclear Plant, Despite U.S. Concerns', *New York Times* (25 december 2002) <https://www.nytimes.com/2002/12/25/world/iran-is-going-ahead-with-nuclear-plant-despite-us-concerns.html?searchResultPosition=1>.

Whyte, Christopher, A. Trevor Thrall en Brian M. Mazanec, *Information Warfare in the Age of Cyber Conflict* (Oxon 2020).

Wright, Robin en Shaul Bakhash, 'The U.S. and Iran. An Offer They Can't Refuse?', *Foreign Policy* 108 (New York 1997) 124-137.

Websites

Maryam Rajavi, www.maryam-rajavi.com.

MEK, www.english.mojahedin.org.

NCRI, www.ncr-iran.org.

Bronnen

Clinton Digital Library, *Iran. Collection Finding Aid* (1997)
<https://clinton.presidentiallibraries.us/items/show/48961>.

Fox News Insider, 'Bolton: 'Our Goal Should Be Regime Change in Iran' *YouTube* (1 januari 2018) <https://www.youtube.com/watch?v=VmXChl3z8XU&t=253s>.

Institute for Science and International Security, 'Natanz, Iran – Site Overview' (16 september 2002) <https://isis-online.org/uploads/isis-reports/images/NATANZ1.JPG>.

New York Times, 'Why John Bolton Wants a Fringe Group to Rule Iran' *YouTube* (8 mei 2018) 0'25"-0'34", <https://www.youtube.com/watch?v=cenpiO6LMpE>.

Tijdschrift van de NCRI, *Iran Liberation* (19 augustus 2002)

<https://studylib.net/doc/11370630/iran-----...-issue-special>.

Toespraak van Alireza Jafarzadeh, 'Evelation of nuclear sites in Natanz and Arak'
(14 augustus 2002) <https://www.alirezajafarzadeh.org/events/nuclear-press-conferences/>.

Twitteraccount Heshmat Alavi, www.twitter.com/HeshmatAlavi.

Website MEK, 'A primer on the history of the People's Mojahedin Organization of Iran',
<https://english.mojahedin.org/i/primer-the-history-the-peoples-mojahedin-organization-iran>.